

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

สไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอนเรื่อง การเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

SOUND SLIDE FOR TEACHING ON

"BANGKEAW BREED THAI DOG RAISING."

ปัญหาพิเศษนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ปพ.

๐๔๙๔๘

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

เลขหมู่..... ๒๕๓๘

เลขทะเบียน..... 25445

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

วัน, เดือน, ปี..... 9 ก.ค. ๒๕39

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ

นายวิสุทธิ บุญฤทธิ์

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

สไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอนเรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

Sound Slide for Teaching on "Bangkeaw Breed Thai Dog Raising"

ในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างอุปกรณ์ประเภทสไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอน เรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว เพื่อใช้ประกอบการสอนในวิชา การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช.0147 เหตุผลที่เลือกหัวข้อนี้ ในการจัดทำสไลด์ประกอบเสียง ก็เนื่องมาจากผู้สอนวิชานี้ ส่วนมากไม่สามารถหาของจริงมาให้ผู้เรียนดูได้ มักใช้การสอนแบบการบรรยายเพียงอย่างเดียว ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเห็นภาพพจน์ ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนไม่ค่อยดี

วิธีการดำเนินการ เริ่มต้นจากการศึกษาหลักสูตร วิชาหลักการเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช.0147 จะเน้นเนื้อหาบทที่ 5 เกี่ยวกับการเลี้ยงดู ซึ่งเลือกทำเป็นภาพสไลด์ประกอบเสียงสำหรับการสอน เรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว กำหนดตามเนื้อหาได้ 34 ภาพ และภาพอื่น ๆ อีก 5 ภาพ โดยครั้งแรกเขียนคำบรรยายประกอบภาพ แล้วจึงดำเนินการถ่ายภาพสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว จากของจริงและรูปภาพ คัดเลือกภาพที่ดีแล้วนำมาทาบลงฟิล์มสไลด์ เมื่อได้ภาพสไลด์นำไปตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องอัดเสียงประกอบภาพ จัดพิมพ์รูปเล่มปัญหาพิเศษ นำเข้าเล่ม

ผลการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ ได้สไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอนเรื่อง การเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว จำนวน 34 ภาพ เทปบันทึกคำบรรยายประกอบชุดสไลด์ ในระบบสัญญาณอัตโนมัติ 1 ม้วน และเอกสารประกอบคำบรรยาย จำนวน 1 เล่ม ความยาว 12 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี ข้าพเจ้าต้องขอขอบพระคุณ อาจารย์ วันทนีย์ โชติสกุล และอาจารย์เกษร เมืองทิพย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ช่วยให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องของปัญหาพิเศษด้วยดีมาตลอด ขอขอบพระคุณ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ และนาย ภิเชก บุรณเขตต์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านสถานที่ในการถ่ายทำสไลด์ และให้คำแนะนำเรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว และขอขอบคุณ สถานที่ฝึกสุนัขชิตชัยฟาร์ม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการถ่ายสถานที่ และโรงเรือนสำหรับเลี้ยงสุนัข

นอกจากนี้ ข้าพเจ้าต้องขอขอบพระคุณ คุณวัชรินทร์ คงพิบูลย์เจ้าหน้าที่ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำปัญหาพิเศษ

คุณงามความดีที่อาจเกิดจากปัญหาพิเศษเล่มนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้กับผู้ที่มีพระคุณ คือ คุณพ่อ คุณแม่ คุณลุง คุณป้า ที่คอยให้กำลังใจ และสนับสนุนด้านกำลังทรัพย์ด้วยดีมาตลอด ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่อาจกล่าวนามไว้ได้ทั้งหมดที่ให้ความช่วยเหลือ ในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

วิสุทธิ บุญฤทธิ

25 กุมภาพันธ์ 2539

สารบัญ

หน้า

เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3

บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อการสอน.....	4
2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา.....	8

บทที่ 3 วิธีการสร้างอุปกรณ์

3.1 การวิเคราะห์หลักสูตร.....	10
3.2 การวิเคราะห์เนื้อหา.....	12
3.3 การกำหนดภาพที่จะถ่าย.....	30
3.4 การเขียนคำบรรยายประกอบอุปกรณ์.....	30
3.5 ขั้นตอนการสร้างอุปกรณ์.....	39
3.6 การตรวจสอบอุปกรณ์และการแก้ไข.....	40

บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุป.....	42
4.2 ข้อเสนอแนะ.....	44

เอกสาร**บรรณานุกรม**ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ในปัจจุบันนี้สื่อการเรียนการสอนต่างๆ ได้มีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเรื่อยๆ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประกอบในการเรียนการสอน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพหรือผลสัมฤทธิ์ ด้านการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ สามารถเปลี่ยนสิ่งที่เป็นนามธรรมให้สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรม ได้ชัดเจน สามารถเรียนรู้ และเข้าใจได้ง่ายถูกต้อง และรวดเร็วมีความน่าสนใจชวนติดตาม ดังนั้น ในวงการศึกษาทั่วโลกจึงได้พยายามคิดค้น วิธีการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ภาพถ่าย ของจำลอง สไลด์ วีดีโอ เป็นต้น แต่การจะเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการประกอบการเรียนการสอน ต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับการจะผลิตสื่อชนิดนั้น เช่น งบประมาณ ความสะดวกในการจัดทำ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และให้สอดคล้องกับสภาพของผู้รับสื่อว่าอยู่ในระดับใด สามารถรับข้อมูลความรู้จากสื่อประเภทนั้นมากน้อยแค่ไหน สไลด์จัดว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม อีกประเภทหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดสื่อสาร ให้ความรู้ ความเข้าใจ และน่าสนใจชวนติดตาม เป็นสื่อที่ใช้งบประมาณในการผลิตไม่สูงมากนักใช้ได้สะดวกไม่จำเป็นต้องมีห้องฉายโดยเฉพาะเหมือนเครื่องฉายประเภทอื่นๆ ขั้นตอนในการผลิตสไลด์ก็ไม่ยุ่งยาก รวมไปถึงการประกอบสไลด์ก็ไม่ซับซ้อนเกินไป

ปัจจุบันนี้คนไทยเกือบจะสูญพันธุ์ไปแล้ว คนไทยมีความผูกพันกับคนไทยมาเป็นเวลานานแล้ว มีการอยู่ร่วมชายคาเดียวกัน พึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกันโดยตลอด ถ้ามองคนไทยให้ลึกซึ้งจะเห็นได้ว่า คนไทยมีอะไรหลายอย่างที่ควรศึกษาในหลายแห่งหลายมุม ซึ่งต่างจากสัญชาติต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นนิสัยการดำรงชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือลักษณะท่าทางต่าง ๆ สุนัขไทยพันธุ์บางแก้วเป็นสุนัขที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย มีรูปร่างลักษณะและอุปนิสัย เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ปัจจุบันนี้มีผู้สนใจสุนัขพันธุ์นี้มากขึ้น แต่สุนัขบางแก้วพันธุ์แท้หาได้ยาก สุนัขบางแก้วเป็นสุนัขท้องถิ่นของจังหวัด พินบุรีโลกที่คาดว่าได้รับเชื้อสายมาจาก สุนัขจิ้งจอก และพัฒนาสายพันธุ์มาตามธรรมชาติจนเป็นสุนัขพันธุ์บางแก้วต่างจากพันธุ์หลังอนที่มีขนเกรียน คือ สุนัขไทยพันธุ์บางแก้วมีคอค่อนข้างยาว หางเป็นพวงและหูป้องมาข้างหน้าอันเป็นลักษณะเด่นที่ได้รับมาจากสุนัขจิ้งจอก จนแลดูคล้ายสุนัขพันธุ์ต่างประเทศบางพันธุ์ และอีกอย่างหนึ่งของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว คือมีลักษณะนิสัยที่ดุ กัดแล้วไม่ยอมปล่อยง่ายๆ มีนิสัยดุร้ายไม่แพ้เสือ รักเจ้าของ จดจำเจ้าของได้แม่นยำ ดุร้ายกับคนแปลกหน้า กัดแล้วไม่ยอมปล่อย ชอบประจบ ซื่อจ๋าและมีความจงรักภักดีต่อเจ้าของสูง สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว เป็นสุนัขไทยที่หากได้รับการอนุรักษ์และพัฒนาอย่างถูกต้อง ก็น่าจะได้รับการยอมรับมาตรฐานในระดับสากลเช่นเดียวกับสุนัขไทยอีกหลาย ๆ พันธุ์ ดังนั้นการจัดทำสไลด์ประกอบเสียงเรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้ประกอบการเรียนการสอน ในวิชาการเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช0147 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการแล้วยังสามารถนำไปเผยแพร่ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้วเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันและสังคมรวมทั้งผู้ที่สนใจที่จะศึกษาในเรื่องนี้ด้วย

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตสไลด์ประกอบเสียงเรื่อง การเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว สำหรับสอนในวิชา การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช0147 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการ

1.3 ขอบเขตของปัญหา

จัดสร้างสไลด์ประกอบเสียง เรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว สำหรับสอนในวิชา การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช 0147 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากไม่สามารถที่จะนำสุนัขจริงมาใช้เป็นสื่อการสอนให้ผู้เรียนดูได้จึงได้จัดสร้างสไลด์ประกอบเสียง เรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว ซึ่งมีรายละเอียดเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว
2. ประวัติของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว
3. ลักษณะทั่วไปและลักษณะพิเศษของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว
4. การจัดการดูแลสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ได้อุปกรณ์ใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชา การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช 0147 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการ

1.4.2 สามารถใช้เป็นสื่อเผยแพร่ความรู้ เรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้วให้กับผู้สนใจที่จะศึกษาในเรื่องนี้ได้

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการทำปัญหาพิเศษประเภทสไลด์ประกอบเสียงสำหรับการสอนเรื่อง การเลียงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว เพื่อให้ประกอบในการสอนวิชา ช. 0147 การ เลียงสัตว์เฉพาะอย่าง ผู้จัดทำทำการค้นคว้า เอกสาร วารสาร นิตยสารต่างๆ ได้สอบถามจากผู้มีประสบการณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้จัดทำได้รวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อสรุปเป็นข้อมูลในการทำสไลด์ การศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 2 ลักษณะ คือ

2.1 การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสื่อการสอน

สมพร (2534 หน้า 30) สื่อการเรียนการสอนมีบทบาทสำคัญมากใน กระบวนการของการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนควรพิจารณาเลือกสรร หรือ สร้างขึ้น เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน หรือช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ครูผู้สอน ต้องระมัดระวังในเรื่อง ของสื่อการเรียนการสอน คือการให้สื่อนั้นต้องสนองความต้องการทางการเรียน การสอนอย่างเหมาะสม ให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะสื่อ ของจริง สื่อวัสดุ สื่อโทรทัศน์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อาจจะไม่ใช่อุปกรณ์การเรียน การสอนที่เหมาะสมจริง ๆ ถ้าหากครูผู้สอนไม่ได้วางแผนเกี่ยวกับการเรียน การสอนอย่างชัดเจนเสียก่อน ว่าสื่อที่จะนำไปใช้มีความจำเป็นอย่างไรและจะเกิดผล ต่อการเรียนการสอนอย่างไร ถ้าจะเลือกหรือสร้างและใช้สื่อการเรียน การสอน ให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนสามารถนำกระบวนการ ของ การวางแผนการเรียนการสอนมาใช้ได้อย่างไรบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความหมายของสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนคืออะไร

สื่อการเรียนการสอน ที่สนองความต้องการของหลักสูตรเป็นอย่างไรเรา จำเป็นจะต้องเข้าใจให้ตรงกันเสียก่อน สื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตร หมายถึงอะไร สื่อต่าง ๆ ที่อาจจะ มีอยู่แล้วเช่น หนังสือ รูปภาพ แผนที่ สไลด์ ภาพยนตร์ วิทยุ และอื่น ๆ มีฐานะ เป็นเพียงสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ สื่อวัสดุ หรือสื่อทัศนอย่างหนึ่งเพื่อให้ความรู้ใน เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเพื่อสนองจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น สื่อเหล่านี้ จะกลายเป็นสื่อการเรียนการสอน ก็ต่อเมื่อครูผู้สอนได้พิจารณาแล้วอย่างถี่ถ้วน ว่าสามารถจะนำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อจุด ประสงค์ที่กำหนดได้อย่างเหมาะสม และนำไปใช้ให้บรรลุจุดประสงค์นั้น บางครั้ง สื่อที่มีอยู่ไม่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ ในกระบวนการเรียนการสอนได้ และไม่อาจ จะหาได้จากที่อื่น ๆ

บทบาทของสื่อทัศนวัสดุในการพัฒนาการเรียนรู

เป็นที่ยอมรับกันว่า ทัศนวัสดุมีส่วนร่วมอย่างสำคัญต่อกระบวนการเรียน การสอน ผู้ที่มีส่วนในการวางแผน การผลิต และการใช้สื่อทัศนวัสดุ มิใช่เพียง แต่ตระหนักถึงบทบาทของสื่อทัศนวัสดุ ต่อการเรียนการสอนอย่างกว้างขวางเท่า นั้น แต่ควรจะใช้สื่อการเรียนการสอนเหล่านี้อย่างจริงจังให้เกิดผลประโยชน์ ต่อ โครงการศึกษาของเขา บทบาทของสื่อทัศนวัสดุในโครงการ การศึกษามีดังนี้

- ทำให้การศึกษาได้ผลดีมากขึ้น ผู้เรียนมีเวลามากขึ้นในการศึกษาสื่อการเรียน การสอนต่างๆ ที่มีคุณค่าซึ่งครูอาจจะทำหน้าที่ได้ไม่ดีเท่า และครูก็ไม่สามารถใช้เวลามากขึ้นในการทำกิจกรรมอื่น ๆ กับนักเรียน

- ทำให้การศึกษามีลักษณะเป็นรายบุคคล ทั้งนี้โดยอาศัยการจัดประสบ การณ์หลาย ๆ อย่างให้ผู้เรียนเลือก ผู้เรียนได้ศึกษาจากแหล่งความรู้หลาย ๆ ประเภท ตามอัธยาศัย ตามอัตราช้าหรือเร็วในการศึกษาเรียนรู้เรื่องต่างๆ ของ

แต่ละบุคคลและตามความสะดวก เพื่อบรรลุจุดประสงค์ของการเรียน

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นทันที ทั้งนี้โดยใช้วัสดุทัศนวัสดุเป็นเครื่องเชื่อมโยงโลกภายในและภายนอกห้องเรียน โดยอาศัยประสบการณ์ที่แหล่งความรู้เหล่านั้นเสนอให้

- ทำให้เกิดความเสมอภาคในการศึกษา ผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนสามารถใช้สื่อการเรียนการสอนนานาชนิด ทั้งสื่อทัศนวัสดุ และชุดการเรียนที่เรียนด้วยตนเองในการศึกษาของตน

- ทำให้เกิดการเรียนการสอนมีลักษณะที่เป็นวิทยาศาสตร์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยการจัดกรอบงานสำหรับการวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ แต่ที่จริงวัสดุทัศนวัสดุเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งของสาขาเทคโนโลยีการเรียนการสอนเท่านั้น ส่วนประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของ เทคโนโลยีก็คือส่วนที่เป็นกระบวนการซึ่งเกี่ยวข้องกับวางแผน และในโครงการ การเรียนการสอนนี้เอง ที่สื่อการเรียนการสอนซึ่งอาศัย ทฤษฎีการเรียนรู้ และการวิจัยในเรื่องการสื่อสารเป็นพื้นฐานนี้

เกอกูล (2518 หน้า 2) กล่าวว่าวัสดุอุปกรณ์นั้น พิจารณาตามศัพท์ ก็เกิดจากการนำเอาคำว่า วัสดุ แปลว่าการได้ยิน + ทัศน แปลว่าการเห็น + วัสดุ + อุปกรณ์ มารวมกันเข้า ฉะนั้น คำว่า วัสดุทัศนวัสดุอุปกรณ์จึง หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยให้นักเรียนได้ยินได้เห็นจริงในบทเรียนที่ครูสอน ให้เข้าใจมากยิ่งขึ้นดังกล่าวแล้วขั้นต้น วัสดุอุปกรณ์เหล่านี้ เป็นผลงานจากแนวคิดประดิษฐ์ ของเหล่านักวิทยาศาสตร์ วิศวกร นักจิตวิทยา นักปรัชญา นักการศึกษาที่ได้นำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ คณิตประดิษฐ์ แล้วนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา เช่น รูปภาพ สไลด์ หนังสือ แผนที่ หุ่นจำลอง วิชชุ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เป็นต้น วัสดุอุปกรณ์เหล่านี้มีบทบาทต่อการอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างมาก

จริสา สระสันต์ (2513 หน้า 40) ได้ทำการทดลองสอนคำศัพท์ภาษาไทย โดยใช้สไลด์เป็นอุปกรณ์การเปรียบเทียบ กับการสอนแบบบรรยาย ผลปรากฏว่าการสอนอ่านคำทีละคำ โดยใช้สไลด์ประกอบช่วยให้นักเรียนจำบทเรียนได้นาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กว่าส่วนการใช้สไลด์กับเด็กเก่ง และเด็กอ่อนไม่ทำให้ผลการเรียนแตกต่างกัน

สายสมร เตชานันท์ (2518 หน้า 70) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบการใช้ภาพ และสไลด์ในการสอนเรียงความภาษาอังกฤษ ในระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัย ปรากฏว่าการสอนเขียนเรียงความภาษาอังกฤษโดยใช้สไลด์ และการสอนโดยใช้ภาพสี ประสิทธิภาพการสอนสูงได้ผลดีกว่าสอนโดยไม่ใช้สไลด์

อัมพร ทองเหลือ (2522 หน้า 70) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพของการสอน วิชาประชากรศึกษา เรื่องการเปลี่ยนแปลงประชากรโดยใช้สไลด์ประกอบเสียงในวิทยาลัยครู ผลการวิจัยพบว่าสไลด์ประกอบเสียง เรื่องการเปลี่ยนแปลงประชากรนี้สามารถใช้สอนนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

องอาจ จิระนันท์ (2516 หน้า 30) ได้ทดลองเปรียบเทียบผลการเรียนในวิชาช่างระหว่างการสอนด้วยวิธีสาธิต และการสอนด้วยการใช้สไลด์ประกอบเสียงในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสาขาอาชีพผลการทดลองปรากฏว่า วิธีสอนด้วยการใช้สไลด์ประกอบเสียง มีแนวโน้มให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบสาธิต

สุนันท์ ปัทมคม (2533 หน้า 71) กล่าวว่าสไลด์เป็นทัศนูปกรณ์ชนิดหนึ่งที่มีประโยชน์ในการเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง ทำให้ผู้เรียนจำได้แม่นยำ และคงทนจากการวิจัยในต่างประเทศ องค์การ UNESCO วิจัยเกี่ยวกับคุณค่าโดยทั่วไปของทัศนูปกรณ์ในด้านสุขศึกษาต่อประชาชน ผลปรากฏว่าสไลด์และฟิล์มสตริปท์ และอุปกรณ์การศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการสอนจำนวนมากและให้ผลในด้านการสร้างความรู้สึกร่วมกันที่ลึกซึ้ง และกินเวลาได้นานด้วย

ลัดดา ศุขปริดี (2521 หน้า 9) การใช้สไลด์หนึ่งแผ่น สามารถทำให้บทเรียนหนึ่งบทอยู่ในความทรงจำของนักเรียนได้ดีและนานวัน สไลด์ที่ได้รับเลือกสามารถช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้อ่านเรียนมากยิ่งขึ้น และช่วยประกอบการอภิปรายของครูให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ตลอดจนทำความสะดวกให้แก่ครูในการสอนและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน

เอกสารอื่นและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

ชาตรี (2534 หน้า 7) กล่าวว่าสุนัขไทยเป็นสุนัขหมาป่า ส่วนสุนัขฝรั่ง เป็นพันธุ์สุนัขของ สุนัขป่าและสุนัขของมีนีสัยแตกต่างกันเห็นได้ชัดเจน ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างสุนัขป่า และสุนัขของนั้นอยู่ที่ สุนัขป่าเมื่อถึงเวลาเติบโต ก็จะเติบโตไว และจะเปลี่ยนจิตใจเป็นสุนัขใหญ่ มิได้คงสภาพเป็นลูกสุนัขตลอดชีวิต การที่สุนัขพันธุ์ป่าเติบโตเป็นผู้ใหญ่เป็นตัวของตัวเองนี้ คนที่เลี้ยงสุนัขส่วนมากอาจจะไม่ชอบเพราะความเป็นตัวของตัวของตัวเองนั้น ทำให้สุนัขเป็นอิสระไม่อยู่ในโอวาทเจ้าของตลอดไป ทำอะไรมักทำด้วยเหตุผลของตัวเองเป็นส่วนใหญ่ จะเชื่อฟังเจ้าของเป็นครั้งคราว แต่สุนัขพันธุ์สุนัขป่าอย่างสุนัขไทยนี้เอง ที่ยอมตายแทนเจ้าของได้เมื่อมีภัยอันตรายเกิดขึ้น ผิดกับสุนัขฝรั่งถึงจะแสดงความจงรักภักดี และติดสอยห้อยตามเจ้าของสักเพียงใด ก็เอามาเป็นเพื่อนตายไม่ได้ เพราะสัญชาตญาณของมันอยู่ ประกอบกับการเป็นลูกสุนัขไม่จบสิ้น เพราะหวาดกลัวงายนั้นเอง

สุนัขไทย เป็นสุนัขคู่กับชาติไทยมาแต่ดึกดำบรรพ์ แต่ไม่สามารถสืบทราบ หรือหาหลักฐานได้แน่ชัดแน่ว่ามาตั้งแต่เมื่อใด หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับสุนัขไทยในสมุดข่อยโบราณ ได้บันทึกไว้ในสมัยพระเจ้าทรงธรรม แห่งกรุงศรีอยุธยา ราว พ.ศ. 2130 หรือ 405 ปีมาแล้ว สุนัขบางแก้วเป็นสุนัขไทยโบราณที่มีถิ่นกำเนิดที่ จังหวัดพิษณุโลก เป็นสุนัขที่เรียกว่ากัดไม่เห่า หรือทั้งเห่าทั้งกัด กัดแล้วไม่ยอมปล่อยส่วนตัวที่ถูกรายมากๆ กัดแล้วไม่แพ้เสีย มีนิสัยรักเจ้าของ จดจำเจ้าของได้แม่นยำดุร้ายกับคนแปลกหน้า ชอบประจบ ซื่อจกและมีความจงรักภักดี

สุนัขบางแก้วเป็นหมาที่ผสมระหว่างสุนัขป่ากับสุนัขไทย และเท่าที่ผู้ใกล้ชิดได้สังเกตดูรูปร่างลักษณะ และอุปนิสัยแล้วพบว่าสุนัขบางแก้ว เกิดจาก 3 พันธุ์ คือ พันธุ์ไทย พันธุ์จิ้งจอกและพันธุ์สุนัขป่า คือขนยาว ปากแหลม หางเป็นพวง ซึ่งเป็นลักษณะของสุนัขจิ้งจอก กะโหลกรูปสามเหลี่ยม ใบหูตั้งสั้นปลายแหลมแบนออกข้าง โคนหูห่างกันมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ (2520 หน้า 4) ได้กล่าวว่า แต่แรกครูปรางหน้า ตาก็คิดว่ามาจากพันธุ์สุนัขทอง แต่ภายหลังนี้มาลองเลี้ยงดูรู้จักนิสัยใจคอกันมาก เข้า ก็เห็นว่าไม่ใช่สุนัขทองเสียแล้ว แต่เป็นสุนัขป่าแน่ แต่จะเป็นสุนัขชนิดไหนยังไม่แน่ชัด เพราะสุนัขป่าคนเลี้ยงแต่ดั้งเดิมนั้น มีพื้นเพอยู่ในเมืองหนาว ทางแถบเหนือของโลก แถบเมืองไทยนี้คงมาไม่ถึง แต่ทางแถบนี้มีสุนัขป่าอีกชนิดหนึ่ง เรียกว่า ดิงโก้ (Dingo) เป็นสุนัขป่าแถบนี้ แล้วข้ามไปยังทวีปออสเตรเลีย มีลักษณะรูปร่าง ท่าทางตลอดจนนิสัยใจคอคล้ายกับหมาไทยชวนให้สงสัยว่าจะเกี่ยวเนื่องใกล้ชิดกันมาก เพราะเมื่อนำหมาดิงโก้จากออสเตรเลียมาเลี้ยง ก็มีนิสัยรักเจ้าของ ชื่อสัตย์กตัญญู เชื่อฟังเจ้าของ รู้จักรักษาความสะอาดไม่ทำเประอะเปื้อน เป็นสุนัขที่เฝ้าขโมยได้ดีอีกด้วย

ดังนั้นสุนัขดิงโก้จึงเป็นสุนัขโบราณของเมืองไทยก็เป็นได้ เพราะมีรูปร่างหน้าตาคล้ายสุนัขไทย และยังเป็นสุนัขที่มีลักษณะงดงามอีกด้วย เรียกว่าเป็นต้นตระกูลของสุนัขไทยแท้ก็ได้ สุนัขบางแก้ว เป็นสุนัขท้องถิ่นของจังหวัดพิษณุโลกที่คาดว่าได้รับเชื้อสายมาจากสุนัขจิ้งจอก และพัฒนาสายพันธุ์มาตามธรรมชาติ จนเป็นพันธุ์ที่มีลักษณะต่างจากสุนัขไทยหลังอานที่มีขนเกรียน คือมีขนค่อนข้างยาว หางเป็นพวง และหูป้องมาข้างหน้า อันเป็นลักษณะเด่นที่ได้มาจากสุนัขจิ้งจอก จนแลดูคล้าย สุนัขต่างประเทศบางพันธุ์ แต่ในปัจจุบันสายเลือดต่างๆที่จะผสมพันธุ์แล้ว ได้ลักษณะคงเดิม หรือเรียกว่าสายเลือดหนึ่งนั้นหายากยิ่ง

ชนินทร์ (2538 หน้า 10) สุนัขบางแก้วของดีจังหวัดพิษณุโลก เป็นสุนัขที่มีลักษณะสวยงาม ขนยาว หางเป็นพวง มีขนแผงรอบคอมีความฉลาดปราดเปรียว ผึกหัดง่าย เชื่อฟังคำสั่งของเจ้าของไม่แพ้สุนัขพันธุ์ต่างประเทศ จนมีคนเปรียบให้สุนัขพันธุ์บางแก้วก็คือ สุนัขเซฟเพอดที่เกิดขึ้นในเมืองไทย โดยการค้ากำเนิดขึ้นมา จากธรรมชาติได้สร้างสรรขึ้นให้เป็นสมบัติของคนทั้งชาติ

บทที่ 3

วิธีการสร้างอุปกรณ์

3.1 การวิเคราะห์หลักสูตร

วิชา ช.0147 การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่างระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ภาคทฤษฎี 1 คาบภาคปฏิบัติ 1 คาบต่อสัปดาห์

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาสภาพของสัตว์เลี้ยง ซึ่งเป็นสัตว์ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงแก่ผู้เลี้ยง และผู้ศึกษาพันธุ์ การเลือกสถานที่โรงเรือนและอุปกรณ์ อาหารและการให้อาหาร การเลี้ยงดู การป้องกันโรคและศัตรู การผสมพันธุ์

เลือกเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่างนอกเหนือจากสัตว์ที่ระบุไว้ในรายวิชาอื่น ๆ สืบค้นและวิเคราะห์ความต้องการของตลาดสัตว์ที่เลือกเลี้ยง เตรียมสถานที่โรงเรือนและอุปกรณ์เลี้ยงดูตามอายุ ประเภท เตรียมและให้อาหาร ป้องกันโรคและศัตรู ผสมพันธุ์ คำนวณค่าใช้จ่าย กำหนด ราคาขาย จัดจำหน่าย จัดบันทึกการปฏิบัติงาน ทำบัญชีรายรับรายจ่าย และประเมินผล

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจทางการเลี้ยงสัตว์
2. เพื่อให้มีความรู้เข้าใจในเรื่องพันธุ์สัตว์ การเลือกสถานที่โรงเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารและอุปกรณ์ วิชาการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องอาหาร และการให้อาหารสัตว์ที่เลี้ยง โรค และการรักษาโรค
4. เพื่อให้มีความสามารถและทักษะในการเลี้ยงดู ให้อาหาร และป้องกันโรค
5. เพื่อให้มีความสามารถและทักษะในการผสมพันธุ์และจำหน่ายสัตว์เลี้ยง
6. เพื่อให้มีเจตคติที่ดี มีคุณธรรมต่อสัตว์ที่เลี้ยง

วิชา การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง

รายการสอนภาคทฤษฎี

บทเรียนที่	หัวข้อ เรื่อง	จำนวนคาบที่เรียน
1	ความสำคัญของการเลี้ยงสัตว์	2
2	พันธุ์สัตว์และการผสมพันธุ์	4
3	โรงเรือนและอุปกรณ์	4
4	อาหารและการให้อาหาร	4
5	การเลี้ยงดู	4
6	โรคสัตว์	4
รวมจำนวนคาบ		22 คาบ

รายการสอนภาคปฏิบัติ

บทเรียนที่	หัวข้อ เรื่อง	จำนวนคาบ
4	อาหารและการให้อาหาร	2
5	การเลี้ยงดู	4
6	โรคสัตว์	2
รวมจำนวนคาบ		8 คาบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษา **เวลาที่ใช้ในการสอน** ประ 36 คาบ การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

สำหรับปัญหาพิเศษฉบับนี้จะทำการผลิตสไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอนเรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว เพื่อจะนำไปใช้ประกอบการสอนในวิชา ช.0147 การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ใช้เวลาในการสอน ประมาณ 25 นาที โดยได้นำทฤษฎีบทที่ 5 มาจัดทำเป็นสไลด์ประกอบเสียง ซึ่งมีเนื้อหาการสอนดังนี้

ทฤษฎีบทที่ 5 เรื่อง การเลี้ยงดู จำนวน 4 คาบ

5.1 ความสำคัญของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

5.2 ประวัติสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

5.3 ลักษณะทั่วไปและลักษณะพิเศษของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

5.4 การจัดการดูแลสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว

จากรายละเอียดการสอนภาคทฤษฎี บทที่ 5 เรื่อง การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่างได้นำภาคทฤษฎีบทที่ 5 เรื่อง การเลี้ยงดู มาจัดทำเป็นสไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และรู้จักการจัดการเลี้ยงดูสุนัขไทยพันธุ์บางแก้วมากยิ่งขึ้น

รายละเอียด ของสไลด์ได้จากการวิเคราะห์จุดประสงค์ของรายวิชา ของการสอนทฤษฎีบทที่ 5 ซึ่งกำหนดไว้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ทฤษฎีบทที่ 5 เรื่องการเลี้ยงดู

- เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง สุนัขพันธุ์บางแก้ว และการเลือกสถานที่เลี้ยงดู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องอาหาร และการให้อาหารสุนัขพันธุ์บางแก้ว
- เพื่อให้มีความสามารถทักษะในการเลี้ยงดู ให้อาหาร และป้องกันโรคสุนัขพันธุ์บางแก้ว
- เพื่อให้มีความสามารถ ทักษะในการผสมพันธุ์สุนัขบางแก้ว และการจำหน่าย
- เพื่อให้มีเจตคติที่ดี และมีคุณธรรมต่อสัตว์ที่เลี้ยง

เนื้อหาบทเรียน

สุนัขบางแก้ว (บัญญัติ ๖ : หมาบางแก้ว หน้า 5)

ได้มีผู้กล่าวไว้ว่า "ความภูมิใจของชาวพิษณุโลกมีของอยู่ 3 อย่างคือ ดิ หลวงพ่อพุทธชินราช ดี พระนางพญา ดี หมาบางแก้ว " หรือแม้แต่คำกล่าวที่ว่า "มาพิษณุโลกแล้ว ถ้าไม่ได้พระพิมพ์มา ให้อาหาร และป้องกันโรค

สุนัขพันธุ์บางแก้วสุนัขไทยโบราณที่คนพิษณุโลกภูมิใจและกล่าวกันติดปาก คือ เป็นสุนัขท้องถิ่นที่มีคุณค่า มีชื่อเสียงกล่าวกันมานาน หากจะถือว่าเป็นของคู่บ้านคู่เมืองก็คงได้

สุนัขบางแก้วคืออะไร สุนัขบางแก้วมีชื่อเสียงโด่งดัง เพราะความดุ เรือกว่า กัดไม่เห่า หรือทั้งเห่าทั้งกัด บางตัวที่ดุมาก กัดทุกคนยกเว้นผู้ให้อาหารที่ให้อาหารเท่านั้น คนแปลกหน้าผ่านหน้าบ้านโดนกัดได้ผลไปทุกราย เจ้าของจ่ายค่ายาไม่ไหวต้องยิงทิ้ง สุนัขบางแก้วจะไม่ดุร้ายทุกตัว แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นสุนัขดุ กัดแล้วไม่ยอมปล่อยง่าย ๆ เวลากัดคนมักจะกัดเจ็บ ส่วนที่ดุร้ายมาก ๆ คงดูไม่แพ้เสือ มีนิสัยรักเจ้าของจดจำเจ้าของได้แม่นยำ ดุร้ายกับคนแปลกหน้า เป็นนักสู้ที่กล้าหาญไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ กัดแล้วไม่ยอมปล่อย ชอบประจบ ซื่อจริง มีความจงรักภักดีต่อเจ้าของ ชาวบ้านบางแก้วแล้วว่า ถ้าเลี้ยงควายเป็นฝูงแต่ละบ้านจะต้องต้อนรับควายไปเลี้ยงในทุ่ง มันจะตามไปด้วยเมื่อควายเปลี่งพบกัน จะขวิดกันพอหัวควายชนกันเมื่อใด หมาบางแก้วจะร่วมวงกระโดดกัดเอ็นต้อย ของควายฝั่งตรงข้ามทันที บางตัวเอ็นต้อยขาด บาดเจ็บยอมแพ้วิ่งหนีไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติพันธุ์สุนัขบางแก้ว (บัญญัติ -หมาบางแก้ว หน้า 7)

สุนัขบางแก้วมีชื่อเสียงมานานแล้วก็จริง แต่ก็หาผู้ที่รู้เกี่ยวกับความเป็นมาของประวัติพันธุ์ไม่ได้เพียงแต่บอกอย่างลอม ๆ ว่าเป็นลูกผสมระหว่างสุนัขป่า กับสุนัขไทยและเท่าที่ผู้ใกล้ชิดสังเกตดูรูปร่าง และอุปนิสัยแล้วพบว่าสุนัขบางแก้วเกิดจากสุนัข 3 พันธุ์คือ พันธุ์ไทย พันธุ์จิ้งจอก และพันธุ์สุนัขป่า คือมีขนยาวปานกลางปากแหลม หางเป็นพวง ซึ่งเป็นลักษณะสุนัขจิ้งจอก กระโหลกรูปสามเหลี่ยม ใบหูสั้น ปลายแหลมแบนออกข้าง โคนหูห่างกันมาก

นายมา เกตุนิล อายุ 92 ปี (เกิดปี พ.ศ.2444) ได้เล่าถึงสภาพบ้านบางแก้วในอดีตและประวัติพันธุ์สุนัขหมาบางแก้วว่า บ้านบางแก้ว ตำบลท่านางาม (ชื่อเดิมตำบลบางแก้ว) อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลกในอดีตนั้นบ้านบางแก้วเต็มไปด้วยป่าพง ป่าระกำ ป่าไผ่และต้นไม้ชนิดอื่นๆเนื่องแน่นอยู่ทั่วไป จากสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ จึงเหมาะแก่การอยู่อาศัยของสัตว์ป่าต่างๆชนิด แต่ ทว่าปัจจุบันสภาพของป่าถูกบุก และถูกทำลายไปจนมากและไม่หลงเหลือให้เห็นอีกเลย พื้นที่บริเวณบ้านบางแก้ว เป็นลักษณะที่ราบลุ่ม ในฤดูฝนมีน้ำไหลหลากและน้ำท่วมเป็นเวลานาน

ดังนั้น จึงทำการเพาะปลูกพืชผลไม่ได้สภาพภูมิประเทศมีความกันดาร และเต็มไปด้วยอันตรายต่าง ๆ บ้านบางแก้ว จึงเป็นสถานที่ที่มีบุคคลมักหลบหนีมาซ่อนตัว หรือเป็นที่หลบภัยของผู้กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งนับได้ว่าเป็นคนรุ่นแรกที่เริ่มบุกเบิกเข้ามาตั้งถิ่นฐานในบ้านบางแก้ว ต่อมามีการอพยพย้ายถิ่นฐานของผู้คนจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรีและอ่างทอง เดินทางมาอยู่ในหมู่บ้านโดยสร้างเรือนแพอาศัยอยู่ในคลองบางแก้ว ซึ่งเชื่อมติดกับแม่น้ำยม อาชีพหลักที่ทำกันเป็นล่ำเป็นสัน คือการจับปลาในคลองบางแก้วซึ่งมีชุกชุมมาก เมื่อเริ่มมีเครื่องยนต์กลไกเข้ามาใช้บ้างแล้ว การเดินทางของชาวบางแก้ว เพื่อเข้ามาในเมืองพิษณุโลกทำได้ 2 ทาง ถ้าเป็นฤดูแล้ง จะเดินทางด้วยเท้า เกวียน หรือ

ขี่ม้า เพื่อเข้ามาในตัวเมืองพิษณุโลกเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อชุมชนมีความเจริญมากขึ้นตามลำดับ ชาวบ้านได้ช่วยกันสร้างวัดบางแก้วขึ้น เพื่อเป็นศูนย์ทางจิตใจและบำรุงพุทธศาสนาให้เจริญงอกงาม

หลวงปู่มาก เมฆาริ เจ้าอาวาสองค์ที่ 3 ของวัดบางแก้ว เป็นนักเทศน์ที่มีชื่อเสียงมีความรู้แตกฉานทั้งภาษาบาลี และภาษาขอม ท่านยังมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านคาถาอาคมและไสยศาสตร์ เป็นที่ยอมรับกันว่า ท่านเป็นพระที่ศักดิ์สิทธิ์มาก เป็นพระที่มีใจเมตตากรุณา ท่านได้เลี้ยงสัตว์ไว้หลายชนิดทั้งไก่แจ้ นกเขา แมว ม้าและสุนัข ต่อมานักเลงคนหนึ่งชื่อตานิมได้ถวาสุนัขตัวเมียตัวหนึ่งให้หลวงปู่มาก สุนัขตัวนี้มีลักษณะใหญ่ สีดำ ขนยาว เมื่อถึงฤดูผสมพันธุ์ได้ไปผสมพันธุ์ กับสุนัขป่าหรือสุนัขจิ้งจอก มีลูกออกมาเป็นสีดำปนสีประคูด ตัวใหญ่ และขนยาวในช่วงนั้นหลวงปู่มากมีสุนัขรวมเป็น 4 ตัว ต่อมีการอพยพครั้งใหญ่ของชาวบ้านจังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรีและอ่างทองเดินทางเข้ามาอาศัยที่บ้านบางแก้ว และเมื่อปี พ.ศ. 2469 พวกลาวโซ่งได้อพยพครอบครัวตอนควายมาด้วยหลายสิบฝูง และมีสุนัขติดตามมาด้วยเป็นจำนวนมาก พวกเขาดำรงหลักถิ่นฐานอยู่ที่บ้านห้วยชัน ซึ่งห่างจากบ้านบางแก้วประมาณ 2 กิโลเมตร ชาวบ้านห้วยชันกับชาวบ้านบางแก้วมีการติดต่อค้าขายกัน เมื่อชาวบ้านจากห้วยชันเดินทางมาบ้านบางแก้ว ก็มีสุนัขติดตามมาด้วย ดังนั้น โอกาสของสุนัขบ้านห้วยชัน จึงมีโอกาสผสมพันธุ์กับสุนัขหลวงปู่มาก ลูกที่ออกมาชาวบ้านที่อาศัยอยู่ตามริเวณแพ ก็มาขอลูกสุนัขของหลวงปู่มากไปเลี้ยงไว้บนแพ ต่อมาเมื่อถึงฤดูผสมพันธุ์ เป็นช่วงที่น้ำไหลหลากท่วมพื้นดินเป็นแรมเดือน สุนัขจากท้องถิ่นอื่น ก็ไม่มีโอกาสเข้ามาผสมด้วย เมื่อสุนัขในพื้นที่บางแก้วผสมกันเอง ภายในเหล่าเด็วกันหลายชั่วอายุ การผสมพันธุ์ก็ไม่ได้มีเกณฑ์ อะไรเป็นไปอย่างธรรมชาติหลายสิบปี จึงเกิดลูกพันธุ์สุนัขบางแก้วขึ้น ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว ดังนั้นทั้งสภาพและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้เกิดสายเลือดของสุนัขบางแก้วขึ้น

มาตรฐานพันธุ์ (บัญญัติ: หมายบางแก้ว หน้า 17)

มาตรฐานสุนัขไทยบางแก้ว ที่กำหนดขึ้นโดยชมรมผู้นุรักษ์ และพัฒนาสุนัขไทยบางแก้วพิษณุโลกแห่งประเทศไทย โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก (นายไพฑูรย์ สุนทรวิภาค) เป็นประธานวางกฎเกณฑ์ และมาตรฐาน ในการพัฒนาสายพันธุ์ และได้มีการประกาศให้ใช้อย่างเป็นทางการใน ปี พ.ศ.2534 ดังนี้

ลักษณะทั่วไป สุนัขบางแก้ว มีลักษณะเด่นและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว กล่าวคือ มีขนปุยยาว มีความสง่างาม ว่องไว แข็งแรง ยืนมักเซิดหน้า และโค้งคอคล้ำยมาเป็นสุนัขขนาดกลางรูปทรงตั้งแต่ช่วงขาหน้า และขาหลังเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส ออกกว้างและลึกได้ระดับกับศอก ไหล่กว้าง ท้องไม่คอดกัว หน้าแหลม หูเล็กหางพวงขนมีสองชั้น นิสัยรักเจ้าของฉลาดปราดเปรียว กล้าหาญ ค่อนข้างดุสามารถฝึกหัดได้ ชอบเล่นน้ำมาก

ขนาด ขนาดเท่าสุนัขไทย หรือเล็กกว่าเล็กน้อย ไม่อ้วน ความสูงวัดที่ไหล่ ตัวผู้ พ่อพันธุ์สูง 42-53 เซนติเมตร ตัวเมียแม่พันธุ์ 38-48 เซนติเมตร น้ำหนักตัวผู้ 14-16 กิโลกรัม ตัวเมีย 13-15 กิโลกรัม

ลำตัว ช่วงตัวตอนหน้าใหญ่ ช่วงตัวตอนท้ายค่อนข้างเล็ก ลำตัวหนาปานกลาง ออกแคบ ยึดอก เวลาขึ้นส่วนเอวจะคอดน้อยกว่าสุนัขไทย ท้ายลาด สง่าเหมือนสุนัขจิ้งจอก

ขา ว่ากันว่าสุนัขบางแก้วทุกๆให้สังเกตขา ขาหน้าจะใหญ่กว่าขาหลังเล็กน้อย ขาส่วนบน ใหญ่และเรียวลงมาถึงข้อเท้า ตั้งตรงแข็งแรง ถ้าดูด้านข้างจะเห็นขนยาวเป็นเส้นตรงจากข้อเท้าด้านหลังขึ้นไปจนถึงศอกเหมือนขาสิงห์ขาหลังช่วงล่าง มีทั้งตั้งตรง และเกือบตรง ช่วงบนด้านหลังจะมีขนยาวเป็นเส้นตรงขึ้นไปถึงโคน

นอกจากเวลานำไปปฏิบัติจะรับน้ำหนัก ทรงตัวดี นิ้วเรียวชิดกันขนที่ปลายนิ้วยาวหุ้มเล็บ การค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัว กระจุกใหญ่ ปากยาวแหลม คอยาวกว่าสุนัขไทยทั่วไป กระจุกศรีษะ
รับกันเป็นรูปสามเหลี่ยม หูเล็ก ตั้งป้องไปข้างหน้า ปลายหูเบนไปข้างเล็กน้อย
โคนหูทั้งสองอยู่ห่างกันมากกว่าสุนัขพันธุ์อื่น ๆ จึงใช้เป็นจุดเด่นในการสังเกตว่า
เป็นสุนัขบางแก้ว ภาษในหมิ่นชนปลายปิดหูอย่างสุนัขจิ้งจอก ตาเล็กกลมรี พื้นสีดำ
เป็นสีเหลืองทองคล้ำ ม่านตาตรงกลางสีดำมีแววของความไม่เชื่อใจใครง่าย ๆ
ขณะโกรธหรือขู่จะขึ้นแววฟ้า ไส้แววที่เรียกว่า ตาเขียว จมูกสีดำ ฟันซี่เล็กๆขาว
คม มีเขี้ยวข้าง 2 ล่าง 2 ขึ้นเป็นสีชมพู ส่วนมากไม่มีปานดำเหมือนสุนัขไทย
ทั่วไป

ขน ขนสองชั้น หนา ชั้นล่างละเอียดอ่อนนุ่ม ขนชั้นบนยาวเป็นเส้นเมื่อยังเล็กมี
ขนยาวปกคลุมแน่นทั้งตัว แต่เมื่อโตขึ้นจะมีขนยาวปานกลางแน่นทั้งตัว ขนกลางหลัง
ตั้งแต่แผงคอจนถึงโคนหางจะยาวกว่าขนบริเวณอื่น ๆ มีแผงขนเป็นชั้นช่วงสันหลัง
เวลาโกรธจะฟูยกให้เห็นชัดเจน ด้านล่างจากข้อเท้าตอนล่างถึงโคนขาตอนบนจะ
มีขนยาวฟูพอสมควร ด้านหลังจากข้อเท้าตอนล่างถึงโคนขาตอนบน จะมีขนยาวฟู
พอสมควร

หาง หางต้องเป็นพวง ถือเป็นลักษณะเด่นที่สืบทอดมาจากสุนัขจิ้งจอก ลักษณะ
พวงหางแบ่งออกเป็น 3 พวงใหญ่ ๆ คือ

1. หางตั้งโค้งไปข้างหน้า บางตัวหางจะเหยียดตรงวางทาบไปบนหลัง
2. หางพุงไปข้างหลัง และโค้งขึ้นเหมือนหางดาบ ถ้าหางยาวจะโค้งมา
จรดหลังถ้ายาวมากจะเบี่ยงลงข้าง ถ้าหางพวงใหญ่จะมีน้ำหนักมาก หางจะไหว
ห้อยลงข้างตัว หางชนิดนี้มีอยู่มากโดยเฉพาะแถบบ้านชุมแสงสงคราม
3. หางเป็นพวงลาดแบบทางดิน ยาวห้อยลงอย่างหางม้า เวลาดีใจเมื่อ
เดิน หรือวิ่งจะแกว่งหางไปมา เวลาขึ้นหากมั่นใจว่าปลอดภัย จะยกหางสูงขึ้นเลข
ระดับตัวเล็กน้อย นักเลี้ยงสุนัขบางแก้ว บางคนจะพูดถึงกิริยาทางนี้ว่า "ขึ้นได้

เอกสาร - ลังได้" ลักษณะเช่นนี้เหมือนสุนัขป่ามากที่สุด เรียกว่า "สุนัขจิ้งจอก" ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สี สุนัขบางแก้ว มีสีหลักคือ สีดำพื้น สีน้ำตาลพื้น สีน้ำตาลปลายอมดำ (เขียว) สีดำน้ำตาลขาว บางตัวนอกจากสีดำขาว หรือสีน้ำตาลขาวยังแทรกจุดหย่อมเล็ก ๆ กระจายมากน้อยทั่วทั้งตัวอีกด้วย ส่วนสีที่นิยม คือ ขาวปลอด ขาวน้ำตาล ขาวดำ

เสียงเห่า เสียงเห่าแหลมเล็กกว่าสุนัขไทย

การเดินวิ่ง เวลาเดินวิ่งจะเหาะอย่างสง่างามเหมือนม้าย่างเท้าสวนสนาม ปกติจะวิ่งชอยเท้าถี่

ข้อบกพร่อง ใบหูพริ้ว ไม่มีขนแฉงรอบคอ ขาหน้าเล็กไม่มีแข้งสิงห์ ไม่มีขนคลุมนิ้วเท้า หูใหญ่ หางคอด ขนหลดร่วง ฟันบนยื่นกว่าฟันล่าง ปากใหญ่ ตาใหญ่ หูไม่ตั้ง หางไม่เป็นพวงขนสั้น อัมตะเม็ดเดี่ยว ฟันขาดทาส 3 ซี่ขึ้นไป โดยไม่ใช่เพราะอุบัติเหตุ หางขาด ฟันล่างยื่นกว่าฟันบน ปากทู่ ตากลม สันหลังแอ่น

ลักษณะพิเศษของสุนัขบางแก้ว

คุณวิทยา หาญไพบูรณ์ ผู้สนใจอนุรักษ์สุนัขบางแก้วท่านหนึ่ง ได้แบ่งลักษณะใบหน้าของสุนัขบางแก้วไว้เป็น 3 พวกใหญ่ๆ คือ

1. ลักษณะหน้าเสือ ใบหน้าคล้ายเสือ กระโหลกศีรษะใหญ่หน้าผากกว้าง โคนหูตั้งห่างกัน หูเล็กแยะออกเล็กน้อย แววดตาเฉียงซิม ฟันสีดำมักจะเป็นสีเหลืองทองคล้ำ ม่านตาตรงกลางสีดำ มีขนย่อยออกจากโคนหู ด้านล่างเป็นแฉงที่คอ เรียกว่า แฉงคอแต่ไม่รอบคอ ขนมีทั้งฟูและไม่ฟู มีหางเป็นพวง ทั้งหางงอและหางม้วน แลดูดุร้าย เป็นลักษณะของสุนัขบางแก้วที่ตัวใหญ่ที่สุด

2. ลักษณะหน้าสิงห์โต มีกระโหลกศีรษะเล็กกว่าหน้าเสือ หูเล็กเป็นรูปสามเหลี่ยมป้องไปข้างหน้า รับกับใบหน้าอย่างสวยงาม ปากไม่เรียวแหลมมาก ไม่ใหญ่ไม่เล็กเกินไป มีขนยาวตั้งแต่โคนหูลงมา ด้านล่างเป็นแผงรอบคอและมีขนเป็นเครา จากใต้คางย้อยลงมาเหมือนคอพอกลงมาถึงคอด้านล่างที่บริเวณรอบลำคอ มีขนยาวโดยรอบ มีทั้งขนสั้นฟู และยาว เมื่อมองจากด้านหน้าจะมีลักษณะคล้ายสิงห์โต ลักษณะเท้ายาวอูม ขนยาวหุ้มปลายเท้าเล็กน้อย มองดูคล้ายเท้ามีขนสั้นฟู หางมีทั้งม้วนสูงม้วนต่ำ เป็นพวงและไม่เป็นพวง ช่วงตอนหน้าใหญ่ตอนท้ายเล็ก ขาว ปกติแววตา และท่าทางจะเชื่องซิม แต่เมื่อเห็นศัตรูหรือคนแปลกหน้า จะเปลี่ยนเป็นดุร้าย และคล่องแคล่ว ว่องไวทันที ลักษณะหน้าสิงห์โตเป็นลักษณะที่หายาก นาน ๆ จึงจะพบเห็นสักตัวหนึ่ง

3. ลักษณะหน้าจิ้งจอก มีใบหน้าแหลม หูใหญ่กว่าลักษณะหน้าเสือและหน้าสิงห์โต ใบหูไม่ตรงโผล่ทางด้านข้าง มองดูเป็นรูปสามเหลี่ยมด้านเท่าปากแหลมเรียวและค่อนข้างยาว ขนอ่อนยาวเรียวและค่อนข้างยาว ขนอ่อนยาวเรียบ ขนหางเป็นพวง รูปร่างมีทั้งใหญ่กลางและเล็ก นิยสนับไม่คอสดุร้ายเหมือนสองพวกแรก

ข้อดีของสุนัขบางแก้ว จากการสอบถามผู้เลี้ยงทั่วไป และจากการศึกษาค้นคว้าของผู้ที่ได้ติดตามเรื่องสุนัขบางแก้วมาตลอด พบว่าสุนัขบางแก้วในความรู้สึกของชาวพิษณุโลก หรือชาวบ้านที่เคยนำสุนัขบางแก้วไปเลี้ยง จากจังหวัดพิษณุโลก ให้ความเห็นและพูดถึงข้อดีของสุนัขบางแก้วไว้ดังนี้

1. ความดุ ชั้นชื่อมาก ขนาดขึ้นไปนั่งบนเรือแล้วยังตามเข้าไปกัด หรือขนาดเดินผ่านเลขบ้านไปแล้วยังวิ่งตามไปกัดอีก
2. มีความซื่อสัตย์กับเจ้าของอย่างสุดซึ้ง รักและหวงเจ้าของมากจะเฝ้าอารักขาเจ้าของไม่ยอมห่าง
3. ขนาดรูปร่างพอเหมาะสวยงามไม่เล็ก ไม่ใหญ่เกินไป (เล็กกว่าสุนัขไทยเล็กน้อย)

4. มีความสามารถในการดมกลิ่นดีมาก เหมาะที่จะใช้เข้าป่าล่าสัตว์
5. จำเสียงได้แม่นยำ จำเสียงพูด เสียงเดินของเจ้าของได้
6. กินอาหารง่าย ไม่เลือกอาหาร
7. มีความทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศได้ดี หน้าร้อน ไม่เหนียวง่าย หน้าหนาวขนยาวให้ความอบอุ่นสบาย
8. มีความกล้าหาญกล้าสู้กับสุนัขที่โตกว่า
9. มีปราสาทดินตัวอยู่เสมอแม้ขณะที่นอนหลับ

นิสัยของสุนัขบางแก้ว

1. การกินอยู่ มีความเป็นอยู่ง่าย รักษาตัวรอด ไม่ต้องการถูกกักขังทรมาน ทุราขไม่ยอมรับกรงง่าย ๆ ชอบอยู่ที่เย็น ๆ ชอบนอนแช่น้ำ ชอบกินเนื้อสัตว์โดยเฉพาะปลา ทั้งนี้เนื่องจากการเลี้ยงดูของชาวบ้าน ซึ่งมีอาชีพหาปลาเป็นหลัก ถ้าขาดปลาก็กินได้ไม่เลือก หากนำมาเลี้ยงแต่เล็กต้องหัดให้กินอะไรก็ได้

2. การล่าเหยื่อ สุนัขบางแก้วมีนิสัยชอบล่า จมูกไว ดมกลิ่นเก่ง เวลาหมอบข้อคอกหน้าจะแนบกับพื้นดิน ถ้าหลังแบออกทั้งสองข้างเวลาจะกินน้ำในอ่างมักจะเอาเท้าข้างใดข้างหนึ่งข่มลงในน้ำก่อนกิน เมื่อพบว่าเหม็นจะลงไปคลุกให้กลิ่นเหม็นติดตัว เพื่ออำพราง หรือเมื่อได้กลิ่นสัตว์จะใช้เท้าหน้าทั้งสองข้างคุ้ยดินขึ้นมา แล้วใช้ท่อนบนหมุนกลิ้งโดยรอบตัว จนดินติดตัวเสียก่อนจึงออกล่าเหยื่อ เวลาขู่จะเหยียดขาหน้าพุ่งไปด้านหน้าพร้อมผงกหัวขึ้น การหมอบคลานจะย่องจับเหยื่ออย่างเงิบ และกระชั้นชิด จึงเหมาะที่จะนำเข้าไปล่าสัตว์

3. การฟังเสียง สุนัขบางแก้วเวลานอนจะนอนเอาหูติดพื้นดินเพื่อฟังเสียง และสามารถฟังเสียงได้ระยะไกล แยกเสียงเดินของคนออกกว่าเป็นเจ้าของ หรือคนอื่น

4. การเท่า สุนัขบางแก้วจะเท่าเมื่อพบสิ่งแปลกปลอมเข้ามาใกล้ หรือตกใจ ตัวที่ตุ้มๆ จะกัดคนแปลกหน้าที่เดินผ่านหน้าบ้านทุกคน ยกเว้นเจ้าของและคนเลี้ยง จึงเหมาะอย่างยิ่งที่จะเลี้ยงเฝ้าบ้าน เฝ้าสวน เฝ้าไร่ เลี้ยงเท่าของสุนัขบางแก้วจะไม่เหมือนกัน ถ้าเท่าคนเข้าบ้าน เลี้ยงหนึ่งเท่าสัตว์เข้าบ้านเลี้ยงหนึ่ง ผู้ที่ใกล้ชิดกับสุนัขบางแก้วจะแยกเลี้ยงเท่าออก แม้กระทั่งเลี้ยงเท่านั้นอยู่ใกล้หรือใกล้ หรือเลี้ยงร้องทักทายเจ้าของ การเท่าของสุนัขบางแก้วทุกครั้งมีความหมาย ไม่ใช่ประเภทสุนัขเท่าใบตองแห้ง

5. ความจำ สุนัขบางแก้วเมื่อโตแล้วจะรักเจ้าของ และถิ่นที่อยู่มากแม้จะจากไปนานก็ยังจำได้ มีความจำดีเยี่ยมและสามารถหาทางกลับบ้านได้แม่นยำเช่นเดียวกับนกพิราบสื่อสาร เพราะเคยมีผู้นำมันไปปล่อย เนื่องจากบางตัวชอบปีนรั้วออกนอกบ้านกลางดึกแล้วหาทางกลับเข้าบ้านไม่ได้ก็ร้องตะกาศเจ้าของต้องลุกขึ้นมาเปิดประตูเข้าบ้านกลางดึกทุกคืนจนเกิดความรำคาญ จึงได้นำไปปล่อยทิ้งห่างจากบ้านประมาณ 9 กิโลเมตร ครั้งที่สองนำไปปล่อยทิ้งต่างอำเภออีกห่างจากที่เดิม 17 กิโลเมตร ก็กลับมาได้

6. ประจบชู้ฉ้อจ่า ซึ่งก็เหมือนสุนัขทั่วๆ ไปที่รักเจ้าของ แต่สุนัขบางแก้วค่อนข้างหวงเจ้าของ มากกว่าสุนัขไทยทั่วๆ ไปอยากได้การตอบสนองจากเจ้าของก่อนหมาตัวอื่นๆ หากเลี้ยงสุนัขไว้ในบ้านหลายๆ ตัว ผู้เลี้ยงแสดงความรักสุนัขตัวอื่นๆ ให้สุนัขบางแก้วเห็น โดยมากเวลาหลับหลังเจ้าของสุนัขแล้วสุนัขบางแก้วจะเข้าไปเล่นงาน สุนัขตัวนั้นทันที ทั้งนี้เพราะความชู้ฉ้อจ่า สุนัขตัวไหนที่มันเกลียดแล้วมันก็จะถูกรังแกอยู่ตลอดเวลา

7. รักความสะอาด โดยปกติแล้วสุนัขบางแก้วเติบโตอยู่ในถิ่นที่อยู่ใกล้น้ำ เคยอาศัยในเรือนแพ จึงมีนิสัยรักความสะอาด ชอบอาบน้ำเมื่อวิ่งเล่นเสร็จแล้วจะลงไปอาบน้ำในลำคลองสระ ความสะอาดอีกอย่างหนึ่ง คือ ถ่ายเป็นที่มั่นในถิ่นกำเนิดเดิม แม้เลี้ยงไว้บนเรือนแพ หรือบนบ้านที่น้ำท่วม สุนัขบางแก้วว่าน้ำไปถ่ายตามจอมปลวก หรือบนขอนไม้ที่ลอยมาตามน้ำ

8. การผสมพันธุ์ สุนัขหมาบางแก้วเป็นสุนัขพันธุ์ไทย ที่มีสายเลือดสุนัขป่า จึงทำให้คงสภาพธรรมชาติ คือ จะเป็นสัตว์ป่าครั้ง ซึ่งแตกต่างกับสุนัขไทยทั่วไป หรือสุนัขฝรั่งที่เป็นสัตว์ป่า 2-3 ครั้ง ดังนั้นสุนัขบางแก้วจึงมีการผสมพันธุ์กันปีละครั้ง ระยะเวลาผสมพันธุ์ตามธรรมชาติจะอยู่ในช่วงกลางฤดูฝน ถึงปลายฤดูหนาว คือระหว่างเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน สุนัขบางแก้วจะเป็นสัตว์อยู่ประมาณ 3 อาทิตย์ และช่วงการผสมพันธุ์จะอยู่ในอาทิตย์ที่ 2 และตกลงในช่วงปลายปีถึงต้นปี

9. การคลอดลูก เมื่อได้รับการผสมพันธุ์แล้ว แม่สุนัขจะต้องตั้งท้องนาน 9 สัปดาห์จึงจะคลอดลูก ก่อนจะคลอดลูกประมาณ 15 วัน มันจะขุดรูหรือโพรงสำหรับทำที่คลอด ขนาดโพรงพอที่จะเข้าไปได้ และด้านในพอที่จะหมุนตัวกลับได้ โพรงนี้ใช้ป้องกันภัยให้แก่ลูกคลอดแล้วมักจะนอนขดตัวอุรูปกป้องลูก บางตัวก็ขุดดินกลบลูกเพื่อป้องกันยุงกัด ถ้าเจ้าของช่วยไม่ทันลูกอาจตายได้ พอลูกมีอายุประมาณ 1 เดือน จะแข็งแรงวิ่งตามแม่ออกมาพันปากโพรงได้ ช่วงที่ลูกอ่อนนี้จะดูมาก ใครจะเข้าใกล้ไม่ได้นอกจากเจ้าของ

วิธีการเลือกลูกสุนัขบางแก้ว

ถึงแม้จะรู้รายละเอียดของสายพันธุ์ หรือได้เห็นคุณค่าลักษณะของพ่อแม่พันธุ์ด้วยสายตาเองมาแล้วก็ตาม การเลือกซื้อลูกสุนัขแต่ละครอกก็อาจจะไม่ได้ดีอย่างที่คิดเอาไว้ โดยเฉพาะในการเลือกซื้อลูกสุนัขสำหรับผู้เลี้ยงหน้าใหม่ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาสำคัญ เพราะดูยากแม้ว่าจะไปซื้อถึงที่บ้าน บางครั้งอาจเจอพันธุ์ไม่แท้ เพราะการควบคุมพันธุ์ของชาวบ้านยังไม่ดีพอ จึงใคร่ขอแนะนำพอเป็นแนวทางในการเลือกลูกหมาบางแก้วดังนี้

1. เลือกหูเล็กกว่าทุกตัวในครอกเดียวกัน
2. กะโหลกศรีษะใหญ่ กระหม่อมแบนราบ หน้าผากโหนก
3. โคนหางอวบใหญ่ หางใหญ่ยาวมากโน้มอยู่กลางหลัง

4. ขนเส้นยาวละเอียดนุ่มกว่าตัวอื่น ขนตามลำตัวและศีรษะยาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับอาจารย์ในทางเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. สีต่างได้ลักษณะตามตำแหน่งสวยงาม
6. หน้าแค้นหรือแบ่งเป็นเส้นจากปลายปากถึงกระโหลกศีรษะ ถ้ามีน้อย ไม่ขาวมากเรียก แค้น แต่ถ้าเส้นขาวมีมากและแยกส่วนศีรษะออกเป็นสองส่วนเรียก แบ่ง
7. ปลายปากแหลมเล็ก ปลายปากขาว (ขาวเป็นวงรอบปลายปาก) เรียกว่า"ปากคาบแก้ว"
8. จมูกต่ำ ลูกนัยน์ตาเล็กมีลักษณะตาเหลื่อม
9. ขาใหญ่ มีสีสวยสะอาดตา การแต้มสีต่างได้ลักษณะตามตำแหน่งสวยงาม
10. รูปร่างสมบูรณ์ใหญ่สวยงามเป็นสีเหลืองมัจฉุรัส
11. มีสุขภาพดี นิสัยร่าเริงปราดเปรี้ยวไม่อยู่นิ่ง

การสร้างภูมิคุ้มกัน

ลูกสุนัขบางแก้วทุกตัวที่มาจากเจ้าของ ควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคเพิ่มเติมให้ครบถ้วนเพื่อป้องกันโรคต่างๆ ที่จะเข้ามารบกวน ตั้งแต่ยังเล็กไปจนเติบโตใหญ่ในอนาคต ต้องจัดหา ป้องกันโรคต่างๆ ในช่วงนี้เราเรียกว่า การสร้าง" ภูมิคุ้มกันโรค"โดยทั่วไปแม่สุนัขอาจได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคและถ่ายพยาธิแล้วก่อนจะผสมหรืออาจจะไม่ก็ได้ ในกรณีที่แม่สุนัขเคยฉีดวัคซีนมาก่อนผสม ภูมิคุ้มกันจากแม่จะถ่ายทอดไปยังลูกโดยทางน้ำนม ภูมิคุ้มกันจะอยู่ในตัวลูกสุนัขได้ไม่น้อยกว่า 2 เดือนจึงจะหมดและถ้าถูกทำลายหมดไปทำให้ลูกสุนัข อยู่ในสภาพปราศจากภูมิคุ้มกัน ถ้าได้รับเชื้อก็จะเป็นโรคได้

1. การฉีดวัคซีน โรคไข้หัดเป็นโรคที่สุนัขบางแก้วแพ้มาก ลูกสุนัขส่วนใหญ่ที่ถูกซื้อไปเลี้ยงในเมืองมักตายด้วยโรคนี้ ฉะนั้นจึงควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หัดเมื่ออายุได้ 40 วันขึ้นไปทุกตัว และฉีดซ้ำเมื่ออายุสามเดือนอีกครั้งหนึ่ง ส่วนโรคพิษสุนัขบ้าควรฉีดป้องกันเมื่ออายุ 2 เดือน และฉีดซ้ำอีกครั้งเมื่ออายุ 6 เดือน หลังจากนั้นให้ฉีดซ้ำทุกปี ละครั้งทั้ง 2โรค หลังจากฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หัดและโรคพิษสุนัขบ้าแล้ว ควรหยุดอาบน้ำให้ลูกสุนัข 5-7 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การให้ยาถ่ายพยาธิ สุนัขบางแก้วที่เลี้ยงอยู่ตามธรรมชาติ ทั้งพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ย่อมมีพยาธิอยู่แล้ว ลูกสุนัขจึงอาจได้รับไข่พยาธิและพยาธิอยู่ในตัวมาแล้ว ตั้งแต่ยังเล็ก พยาธิมีอยู่ 2 ชนิด คือ พยาธิตัวกลม และพยาธิปากขอ พยาธิตัวกลม อาศัยอยู่ในลำไส้ พบมากในลูกสุนัขมีขนาดยาว 2-3 นิ้ว จะดูดกินอาหารที่กระเพาะได้ย่อยแล้ว ส่วนพยาธิปากขอมีขนาดเล็กมากเท่ากับเส้นผม อาจมองด้วยตาเปล่าไม่เห็น ลูกสุนัขที่มีพยาธิจะโตช้า หงอยซึม ท้องป่องจึงควรนำอุจจาระลูกสุนัข ไปให้สัตวแพทย์ตรวจหาชนิดของพยาธิ พยาธิตัวกลมอาจรักษาเองได้ด้วยยาเปปเปอร์ราซิน กรอกยาในเวลาก่อนสุนัขจะกินอาหาร ตัวพยาธิจะอ้าปากรอรับอาหารอยู่ตั้งแต่เช้า เมื่อกรอกยาเข้าไป ทำให้พยาธิถูกขับออกมาจากอุจจาระ มองเห็นเป็นตัวกลมสีขาวยาว 3-4 นิ้ว ส่วนการให้ยาถ่ายพยาธิปากขอ ควรปรึกษาสัตวแพทย์ก่อน เพราะเป็นยาที่มีอันตรายมาก

การเลี้ยงสุนัขบางแก้ว

ที่อยู่ที่นอน

ในการเลี้ยงดูนอกจากจะจัดหาอาหาร และยารักษาให้แก่สุนัขบางแก้วได้กินอย่างถูกต้อง และเพียงพอแล้ว ผู้เลี้ยงควรได้จัดหาที่อยู่ และที่นอนให้แก่สุนัขให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลง ของดินฟ้าอากาศตามฤดูกาลด้วย ที่อยู่อาศัยควรจัดให้อยู่ตามฐานะและสภาพของผู้เลี้ยง ถ้าเลี้ยงสุนัขหนึ่งตัวหรือสองตัว จะจัดมุมหนึ่งของบ้านเป็นที่อาศัย ส่วนการเลี้ยงไว้ในบ้านหรือไม่ คงแล้วแต่ความพร้อมของเจ้าของและสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่แล้วหากมันยังเล็กอยู่นิยมที่จะเลี้ยงไว้ในบ้าน เพื่อคอยดูแลมันได้ ทำให้มันสนิทสนมกับคนในบ้านได้ง่าย แต่ต้องคอยดูแลการขับถ่ายให้เป็นที่เป็นทาง จัดที่นอนสำหรับสุนัขไว้ในลังไม้หรือตะกร้า ตั้งไว้มุมห้องเงียบ ๆ สักมุมหนึ่งก็ใช้ได้แล้ว

หากเลี้ยงหลายตัวมีอาณาเขตบ้านเพียงพอ ก็ไม่จำเป็นต้องสร้างกรงขนาด

เล็กใหญ่ ตามจำนวนของสุนัขมาก และน้อยถ้ากรงใหญ่ก็สามารถจะแยกขังสุนัข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์อื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ถือว่าผิดกฎหมาย
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดต่างๆ ไม่ให้ปะปนกันได้ แบ่งซึ่งเป็นสัดส่วน ให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่ทึบไม่ชื้นแฉะ ไม่คับแคบเกินไป ที่อยู่อาศัยของสุนัขที่ถูกต้องตามลักษณะนั้นจะทำให้สุนัข มีสุขภาพสมบูรณ์ และแข็งแรง สามารถต้านโรคภัยไข้เจ็บได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การเลี้ยงไว้ในกรงจะทำให้สุนัขอยู่ในที่ ๆ มีสัดส่วน การปล่อยให้เดินเล่นผ่านไปทั่วอาจสร้างความสกปรกให้แก่บริเวณบ้าน สร้างความรำคาญให้กับผู้เลี้ยง

การอาบน้ำ

ความสะอาดของร่างกายสุนัขย่อมนำมาซึ่งสุขภาพที่แข็งแรง จิตใจเบิกบาน น่ารัก น่าเล่น และเลี้ยงง่าย แต่เนื่องจากสุนัขแพ้จากการเป็นโรคทางระบบหายใจ โดยเฉพาะโรคปอดบวมจะเป็นได้ง่าย และการอาบน้ำบ่อย จะล้างเอาไขมันที่เคลือบเส้นขนและผิวหนังออก ทำให้ผิวหนัง และขนแห้งเกิดอาการคันสุนัขก็จะกัดหรือเกาทำให้เกิดแผล การอาบน้ำให้สุนัขควรยึดหลักดังนี้

ลูกสุนัขไม่ควรอาบน้ำ ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ อาจใช้ผ้าชุบน้ำอุ่นบิดให้แห้ง เช็ดความสกปรกหรือใช้แปรงและหวีหวีขนบ่อยๆ ก็รักษาความสะอาดได้ดีไม่ต้องอาบน้ำ หรือจะอาบน้ำต่อเมื่อรู้สึกว่ สุนัขไม่ได้อาบน้ำมานานจนมีกลิ่นเท่านั้น ปกติควรอาบน้ำเมื่ออายุ 3 เดือนขึ้นไป สำหรับสุนัขที่โตเต็มที่แล้วสามารถอาบน้ำได้ทุก ๆ 1 ถึง 2 อาทิตย์หรือเมื่อเห็นว่าเนื้อตัวสกปรก การอาบน้ำควรอาบในเวลากลางวันไม่หนาว แต่ไม่ใช่กลางแสงแดดจัด ควรเป็นแดดอ่อนๆ พอสมควรสามารถ ผึ่งให้ตัวแห้งได้หลังอาบน้ำเสร็จ สบู่ที่ใช้อาบควรใช้สบู่หรือแชมพูที่ผลิตมาเพื่อสุนัขโดยเฉพาะ หลังอาบน้ำแล้วต้องเช็ดตัวให้แห้งพร้อมกับแปรงขนทุกครั้ง เพราะการเช็ดตัวจนแห้ง เป็นการป้องกันความอับชื้น ซึ่งเป็นบ่อเกิดของเชื้อราและโรคปอดบวม

การแปรขน

ขนเป็นส่วนประกอบของสุนัข ที่ให้ความสวยงามและทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปทั่วทั้งในทางดีและทางเสียแก่สุนัขโดยตรง ดังนั้นสุนัขควรได้รับการแปรขนอยู่เสมอ อย่างน้อยที่สุดวันละครั้ง เพื่อให้ผิวสุนัขสดชื่นอยู่เสมอ ป้องกันการพันติด และเกาะกันเป็นก้อนหากทิ้งไว้นานๆ จะเป็นบ่อเกิดของโรคผิวหนัง เพราะเป็นแหล่งหมักหมมของเชื้อโรคต่าง ๆ

เครื่องมือเครื่องใช้ในการแปรขนและสาางขนที่สำคัญคือ หวีหรือแปรงซึ่งมีมากหลากหลายชนิด หวีธรรมดา หวีสำหรับสาางรังแค ฟันหวีนั้นจะต้องไม่คมมิฉะนั้นจะทำให้ผิวหนังของสุนัขถูกขีดข่วนเป็นบาดแผล ส่วนแปรงควรเป็นแปรงมัดขนอ่อนๆ ซึ่งถี่ห่างต่างกัน ความแข็งอ่อนของแปรงความยาวของซี่แปรง เหล่านี้ต้องเลือกให้เหมาะสมกับสุนัขพันธุ์นั้น

การตัดเล็บ

เล็บเท้าของสุนัขควรได้รับการตัดแต่งให้มีความยาวตามธรรมชาติ โดยทั่วไปแล้ว สุนัขที่เลี้ยงปล่อยวิ่งเล่นตามสนามหญ้า หรือพื้นปูนซีเมนต์ เล็บจะสึกกร่อนเองโดยการเสียดสีกับพื้น มักไม่ต้องมาตัดให้เสียเวลา การตัดเล็บควรทำหลังจากการอาบน้ำ เพราะเล็บที่เปียกน้ำอยู่จะอ่อนตดง่ายกว่าธรรมดา ควรใช้กรรไกรที่ทำมาเพื่อตัดเล็บสุนัขโดยเฉพาะ จะง่าย และปลอดภัยส่วนของเล็บที่ควรตัดออก ได้แก่ ส่วนที่เป็นสีขาวจัด กว่าส่วนอื่นๆ ไม่ควรตัดสั้นจนเกินไป ถ้าตัดพลาดมีเลือดไหล ก็ควรใช้สำลีชุบทิงเจอร์ไอโอดีนกดไว้ที่ปลายเล็บแน่นๆ สักครู่เลือดก็หยุดเอง

การดูแลสุขภาพทั่วไป

ควรดูแลสุขภาพสุนัขเสมอทุก ๆ วันโดยตรวจดูอวัยวะต่าง ๆ เช่น

ตา ตาเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องดูแลอยู่เสมอ สำหรับตาของสุนัขบางแก้ว ที่มีสุขภาพดีจะมีแววตา แจ่มใส ไม่ขุ่นมัวหรือมีสีแดง ไม่ควรจะมีขี้ตาและ รวมทั้งน้ำตาไหล เป็นคราบ ถ้าพบเห็นอาการดังกล่าวนั้นแสดงว่าต้องมีอะไรผิดปกติกับสุนัขเข้าแล้ว อาจยังไม่สะดวกที่จะนำไปหาหมอก็อาจทำความสะอาด ดูแลไปพลางก่อน โดยการใช้น้ำยาล้างตา หยดลงไปบนผิวกระจกตา 4-5 หยด เป็นระยะเพื่อให้ น้ำยาล้างตา ชะเออสิ่งสกปรกความระคายเคืองออกไป รวมทั้งเศษขี้ตาด้วย ถ้าเป็นโรคตาอักเสบธรรมดา เพราะผงเข้าตาก็ควรล้างตาด้วยน้ำอุ่น ๆ และหยดยาล้างตา

จมูก ส่วนสีดำของจมูกสุนัขจะสดใสเป็นมัน และขึ้นอยู่เสมอ ถ้าแห้งอยู่ตลอดเวลาและมัว อาจเป็นอาการของการเจ็บป่วยได้ อาการอื่นๆ ที่ต้องดู คือมีสิ่งขับถ่ายออกมาเป็นน้ำใสเหลืองหรือสีแดงทางรูจมูก มีลักษณะเหนียวอยู่รอบรูจมูก หายใจออกเสียงแรง ๆ และใช้เท้าตะกุยจมูกหรือไม่ ห้ามใช้วัสดุแหลมเข้าไปในรูจมูกสุนัข

ปาก เมื่อผู้เลี้ยงมองเข้าไปในปากของสุนัข มีสิ่งที่จะต้องตรวจหลายอย่าง ปกติแล้วเหงือก และด้านในของริมฝีปาก จะมีสีชมพูเมื่อสุขภาพสมบูรณ์ ฟันจะแน่นเป็นมันสีขาว อาการของการเจ็บป่วยที่ควรดูคือ เหงือกและเยื่อหุ้มสีซีด เหงือกมีสีแดง และมีเลือดออก เจ็บป่วยในลักษณะต่าง ๆ คางห้อยตลอดเวลา น้ำลายมีเลือด หายใจมีกลิ่นเปรี้ยว ฟันหลุด และหัก มีหินปูนสะสมในฟัน และมีวัสดุแปลกปลอมอุดอยู่ระหว่างฟัน สุนัขตะกุยปาก เหล่านี้เป็นอาการที่ต้องนำสุนัขไปพบสัตวแพทย์

หู หูเป็นส่วนประกอบที่ทำให้ความเป็นสง่าแก่ศีรษะ ฉะนั้นผู้เลี้ยงจะต้องระมัดระวังสิ่งที่จะทำให้เกิดอันตรายแก่หูสุนัขเช่น สบู่ น้ำ ของแข็ง หมัดหรือเห็บ เข้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปในรูปสุนัขเพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้ระคายเคืองแก่หูของสุนัข นานไปก็จะทำให้เป็นโรคเกี่ยวกับหู เช่น หนองหรือฝีในหูถ้าหูสกปรก ควรใช้สำลีชุบน้ำสะอาดแล้วเช็ดด้วยน้ำยาพาราฟินอย่างใส ถ้าเป็นแผลหรือตุ่มก็ควรรับรักษาก่อน ที่จะเป็นมากจนหูไม่สวย หากสุนัขเกาหรือสะบัดหูมาก ก็ควรรับปรึกษาหมอ

ฟัน ปกติแล้วสุนัขฟันผู้ได้ยากมาก แต่ที่เห็นบ่อย คือ เหงือกอักเสบเกิดจากฟันสุนัขไม่สะอาด ซึ่งฟันหมักหมมจนจับเป็นคราบสีเหลือง เกาะติดอยู่ที่ผิวฟัน หินปูนนั่นเอง บางที่หินปูนมีมากลุลูกลามไปถึงเหงือก ทำให้เหงือกอักเสบมีกลิ่นปาก จนกระทั่งฟันหลุดร่วงไปในที่สุด วิธีป้องกันการจับตัวของหินปูน ควรให้สุนัขกินอาหารสำเร็จรูปที่เป็นเม็ดแห้งหรือให้แทะกระดูกเสียบ้าง แต่ถ้าให้ดีจริงๆ ควรให้สัตวแพทย์ตรวจฟันทุกปี

ผิวหนังและขน ตามปกติแล้วขนสุนัขมีลักษณะเงามัน ถ้าเลี้ยงดี และแปรงขนดีผิวหนังจะอ่อนนุ่มไม่คัน อาการที่บอกว่าผิวหนังผิดปกติ คือ มีสีแดง รอยข่วน ขนหลุดเป็นแห่ง ๆ ผิวหนังแห้ง และขนผลัดขนไม่ตรงกับฤดู เป็นต้น

เท้า ตามปกติเล็บเท้าของสุนัขยาวได้ขนาดพอดี ขณะที่สุนัขขยับปลายของเล็บ จะไม่สัมผัสกับพื้น บางครั้งเล็บยาวเกินไปทำให้ขัดขวางการทำงานของสุนัข ให้สังเกตว่าสุนัขมีเล็บยาว เล็บหักหรือเล็บหลุด สิ่งเกิดนี้วเท้าของสุนัข นิ้วที่ไม่สัมผัสนี้อาจจะยาวจนกระทั่งมันกลับเข้าไปในขาของสุนัขได้ คอยตรวจดูวัตถุแปลกปลอมติดในอุ้งเท้าหรือขน ตรวจดูบาดแผลฟกช้ำ และบาดแผลถลอกของอุ้งเท้าสุนัขจะแสดงอาการเท้าแผลง เพราะอาจเป็นอาการของโรคทางเท้ามีปัญหา

ขา ควรตรวจขาของสุนัขโดยละเอียดเหมือน ๆ กับการตรวจเท้าซึ่งอาจพบบาดแผลบวม และความเจ็บปวดหลายๆ ชนิดได้แก่ อาการแผลงเป็นอาการที่พบบ่อยๆ

เหมือนกัน ที่ขาหน้าของสุนัขตรงข้อศอกจะเป็นผิวหนังขึ้นมาและไม่มีขนประเมื่อสุนัขก้าวไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอนหรือลุกขึ้นอาจมีอาการเสียดสี เกิดการอักเสบได้ สำหรับโรคเกี่ยวกับชาควรรักษาด้วยแพทย์

อวัยวะเพศ โดยเฉพาะสุนัขเพศผู้มีหลายสิ่งก็ควรสังเกต ลิงค์จะห่อหุ้มด้วยหนังซึ่งเรียกว่าหนังหุ้มลิงค์ ปกติจะมีสิ่งขับถ่ายออกมาจากหนังหุ้มลิงค์ สีเหลืองหรือสีขาว เกิดจากสุนัขเคลื่อนไหว ขณะทำความสะอาดตัวของมันเอง ถ้าตรวจพบสิ่งขับถ่ายนี้เป็นจำนวนมากและผิดปกติควรปรึกษาสัตวแพทย์

อาหารและการให้อาหาร

ในการเลี้ยงสุนัขนั้น สิ่งหนึ่งที่คุณเหมือนจะไม่สำคัญ แต่ที่แท้จริงแล้วมีความสำคัญมาก ก็คือ "อาหาร" สุนัขจะมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งก็เป็นผลมาจากอาหาร สุนัขก็เหมือนคน คือต้องการอาหารที่มีคุณค่าทางอาหาร ซึ่งได้แก่ โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน วิตามินและแร่ธาตุ ดังนั้นในการให้อาหารสุนัขหากขาดประเภทใดไป สุนัขก็จะเจริญเติบโตไม่สมบูรณ์

การให้อาหารสุนัขอย่างถูกวิธีก็คือ การให้อาหารที่มีคุณค่าทางอาหารครบถ้วน ตามที่ร่างกายของเขาดต้องการ และสารอาหารเหล่านี้ต้องอยู่ในอัตราส่วนและปริมาณที่เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป ดังนั้น การเลี้ยงสุนัขด้วยเศษอาหารที่เหลือจากรับประทาน หรือการเลี้ยงด้วยเนื้อ หรือปลาเพียงอย่างเดียว ทั้งๆที่ซื้อมาราคาแพง ไม่ใช่วิธีที่ถูกต้อง เพราะสุนัขไม่ได้รับคุณค่าทางสารอาหารไม่ครบถ้วน สุนัขอาจเป็นโรคกระดูกอ่อน ขนร่วงฟุ้งอกซ์ และหลุดร่วงเร็วกว่าปกติ ร่างกายเติบโตไม่ได้สัดส่วนที่ดีของลักษณะพันธุ์

3.3 การกำหนดภาพที่จะถ่าย

หลังจากวิเคราะห์เนื้อหา และค้นคว้ารายละเอียดประกอบการถ่ายภาพ แล้ว สามารถกำหนดภาพที่จะถ่ายได้ดังนี้

1. ตราสถาบัน	จำนวน	1	ภาพ
2. ชื่อเรื่อง	จำนวน	1	ภาพ
ชื่อผู้จัดทำ ภาควิชา คณะ สถาบัน และอาจารย์ที่ปรึกษา			
3. ความสำคัญของสุนัข	จำนวน	1	ภาพ
4. ประวัติสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	จำนวน	8	ภาพ
5. รูปร่างลักษณะสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	จำนวน	12	ภาพ
6. ลักษณะพิเศษของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	จำนวน	3	ภาพ
7. การจัดการเลี้ยงดู สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	จำนวน	6	ภาพ
8. การผสมพันธุ์	จำนวน	1	ภาพ
9. สวัสดิ์	จำนวน	1	ภาพ
	รวม	33	ภาพ

3.4 การเขียนคำบรรยายประกอบอุปกรณ์

หลังจากกำหนดภาพที่จะถ่ายแล้ว สามารถเขียนคำบรรยายประกอบอุปกรณ์
ได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	คำบรรยาย
1	ตราสถาบัน	เพลงบรรเลง
2	ชื่อเรื่อง ชื่อผู้จัดทำ ภาควิชา คณะ สถาบัน อาจารย์ที่ปรึกษา	สไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอน เรื่อง การเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว จัดทำโดย นาย วิสutti บุญฤทธิ์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ วันทนี โชติสกุล อาจารย์ เกษร เมืองทนต์
3	เจ้าของกับสุนัข	มนุษย์และสุนัขนั้นมีความสัมพันธ์กันมา ตั้งแต่สมัยโบราณ สุนัขยังเป็นเพื่อนที่ซื่อ สัตย์ เป็นผู้ที่รักษาคำครองภัยให้แก่มนุษย์ ทั้งเวลาหลับ และตื่น มีความจงรักภักดี กตัญญูรู้คุณ ต่อเจ้าของสูง
4	สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	มีผู้กล่าวไว้ว่าความภูมิใจของชาวพิษณุ โลกมีของดี 3 อย่างคือ ดีหลวงพ่อบุพพช ชินราช ดีพระนางพญา ดีสุนัขบางแก้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
5	สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	สุนัขบางแก้ว เป็นสุนัขท้องถิ่นที่มีคุณค่า มีชื่อเสียงกล่าวกันมานาน หรือจะถือว่าเป็นของคู่บ้านคู่เมืองที่ชาวพิษณุโลกภูมิใจมาก
6	สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	สุนัขบางแก้วเป็นสุนัขที่ดูมาก กัดแล้วไม่ยอมปล่อยง่าย ๆ ความดุร้ายไม่แพ้เสือ จดจำเจ้าของได้แม่นยำ เป็นสุนัขขนาดกลาง
7	สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	ลักษณะโดยทั่วไป มีกระโหลกเป็นรูปสามเหลี่ยม ช่วงขาหน้าถึงขาหลังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ออกและไหล่กว้าง ท้องไม่คอดกัว ปากแหลม หูเล็กหางเป็นหางมีขนสองชั้น
8	สุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	สุนัขบางแก้วเป็นลูกผสมระหว่างสุนัขป่ากับสุนัขไทย รูปร่างลักษณะนิสัยแล้ว พบว่าสุนัขบางแก้วเกิดจากสุนัข 3 พันธุ์ คือ พันธุ์ไทย พันธุ์จิ้งจอกและพันธุ์สุนัขป่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
9	บ้านบางแก้ว (ตัวหนังสือ)	แหล่งกำเนิดสุนัขพันธุ์นี้ คือ บ้านบางแก้ว จ.พิษณุโลก มีเรื่องเล่ากันมาว่า ได้มีสุนัขจิ้งจอกหรือสุนัขป่าเพศผู้ ได้ผสมพันธุ์กับสุนัขไทยเพศเมีย ซึ่งอยู่ในวัดบางแก้ว ลูกที่ออกมา เป็นลูกผสม 3 พันธุ์ ปลอ่ยให้ผสมพันธุ์กันเอง ตามธรรมชาติ เป็นเวลาหลายสิบปี ทำให้เกิดสุนัขไทยพันธุ์บางแก้วขึ้น คือ
10	พ่อพันธุ์สุนัขไทยบางแก้ว	ลักษณะของพ่อพันธุ์ มีขนาดปานกลางเท่าสุนัขไทย ไม่อ้วน ตัวผู้พ่อพันธุ์สูง 42-53 เซนติเมตร น้ำหนัก 14-16 กิโลกรัม
11	แม่พันธุ์สุนัขไทยบางแก้ว	ลักษณะของแม่พันธุ์ มีความสูงประมาณ 38-42 กิโลกรัม น้ำหนัก 13-15 กก.
12	ลักษณะลำตัวสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	ลักษณะมาตรฐานทั่วไป ลำตัว ช่วงตัว ตอนหน้าใหญ่ ช่วงตัวตอนท้ายค่อนข้างเล็ก ลำตัวหนาปานกลาง ออกลิ่กปานกลาง ท้ายลาด เหมือนหมาจิ้งจอก
13	ลักษณะของขาสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	ขาหน้าใหญ่กว่าขาหลัง เวลาขึ้นเหยียดตรงจะขนานกัน หลังขามีขนยาวลักษณะเป็นขี้ผึ้ง ข้อมเท้าสั้นแอนเล็กน้อย ขาหลังเล็กกว่าขาหน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
14	ลักษณะของหัวสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	ส่วนหัวมีปากยาวแหลม กะโหลกศีรษะและปากريبกันเป็นรูปสามเหลี่ยม หูเล็กสั้น ตั้งป้องไปข้างหน้า โคนหูทั้งสองข้างอยู่ห่างกัน มีขนที่ปลายหูปัดรูปหู ตาเล็กกลมรี สีตาเป็นสีเหลืองทองคล้ำ ม่านตากลางสีดำ
15	ขนสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	ขนสองชั้น หนา ชั้นล่างละเอียดอ่อนนุ่ม เมื่อยังเล็ก มีขนยาวปุกปุยแน่นทั้งตัว
16	ขนสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	ขนยาวปานกลาง ขนกลางหลังตั้งแต่แผงคอ ไปยังโคนหางจะยาวกว่าขนบริเวณอื่น ๆ โคนขา มีขนยาวพอประมาณ เวลาเดินเหมือนม้าอย่างเท้าส่วนสนาม
17	สีขนสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	สีสุนัขบางแก้วมีสีหลัก คือ สีดำพื้น สีน้ำตาลพื้น สีน้ำตาลปลาอมดำ
18	สีขนสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	สีด่างน้ำตาลขาว หรือแทรกจุดห่อมกระจายมากน้อยทั่วทั้งตัวอีกด้วย
19	ลักษณะหางสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	หางสุนัขไทยพันธุ์บางแก้วเป็นพวงซึ่งเป็นลักษณะเด่นที่สืบทอดมา จากหมาจิ้งจอก แบ่งออกเป็น 3 พวง คือ หางตั้งโคนไปข้างหน้า

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
20	ทางพุ่งไปด้านหลัง	ทางพุ่งไปด้านหลังแล้วโค้งตั้งเหมือนทางคาบ
21	ทางเป็นพวงแบบแทงดิน	และทางเป็นพวงลาดแบบแทงดิน
22	ลักษณะพิเศษของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว (ลักษณะหน้าเสือ)	ลักษณะพิเศษของสุนัขไทยพันธุ์บางแก้วแบ่งได้ 3 พวกคือ ลักษณะหน้าเสือ มีกะโหลกศีรษะใหญ่ หน้าผากกว้าง โคนหูตั้งอยู่ห่างกัน หูเล็กและออกเล็กน้อย แวตตาเฉียงขึ้น ม่านตาดตรงกลางสีดำ มีขนย้อยจากโคนหูด้านล่างเป็นแหงที่คอ เรียกว่าแหงคอ แต่ไม่รอบคอ ขนมีทั้งฟูและไม่ฟู มีหางเป็นพวง ทั้งหางงอและม้วน แลดูคร่ำ เป็นลักษณะของสุนัขบางแก้วที่ตัวโตที่สุด
23	(ลักษณะหน้าสิงห์โต)	ลักษณะหน้าสิงห์โต มีกะโหลกศีรษะเล็กกว่าลักษณะหน้าเสือ หูเล็ก ป้องไปข้างหน้ารับกับใบหน้าอย่างสวยงาม ปากไม่ใหญ่ไม่เล็กจนเกินไป ขนยาวตั้งแต่โคนหูลงมาเป็นแหงรอบคอ มีขนเป็นเคราจากใต้คางย้อยลงมาถึงคอด้านล่าง มีทั้งขนสั้นฟู และยาวฟู มองด้านหน้ามีลักษณะคล้ายสิงห์โต นิสัยคร่ำ และคล่องแคล่ว ว่องไว นาน ๆ จะพบเห็นสักตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
24	ลักษณะหน้าจิ้งจอก	ลักษณะหน้าจิ้งจอก ใบหน้าแหลม หูใหญ่กว่าหน้าเสื่อ และหน้าสิงห์โต ใบหูไม่ตรงโธ้ออกด้านข้าง มองดูเป็นรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า ปากแหลมเรียวและค่อนข้างยาว ขนอ่อนขาวเรียบ ขนหางเป็นพวง นิสัยไม่ค่อยดุร้ายเหมือนสองพวกแรก
25	คอกเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว	สุนัขไทยพันธุ์บางแก้วทนต่อสภาพแวดล้อมได้ดี เพราะฉะนั้นคอกที่ใช้เลี้ยง จึงเป็นแบบง่าย ๆ ใช้ตาข่ายกันเป็นรูปสี่เหลี่ยม มีหลังคา กันฝนกันแดด พื้นอาจเป็นพื้นดินหรือพื้นซีเมนต์ และควรมีรางน้ำ รางอาหารแยกจากกัน
26	การให้อาหาร	การให้อาหาร ลูกสุนัขเล็กควรให้นมเป็นหลัก ถ้าให้ดีควรให้นมเลี้ยงเด็กต่อมาควรให้ข้าวต้มหรือโจ๊กเนื้อหมูสับ ลูกสุนัขจะกินวันละ 4-5 มื้อ สิ่งสำคัญขณะใส่อาหารต้องสะอาดทุกครั้งเพื่อป้องกันการติดเชื้อ เพราะอาจทำให้ลูกสุนัขท้องเดินได้ สุนัขโตควรให้วันละ 2 เวลา เช้าและเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
27	การให้ยาล้างพยาธิ	การให้ยาล้างพยาธิสุนัขบางแก้ว ควรได้รับยาล้างพยาธิตั้งแต่เล็ก พยาธินี้ 2 ชนิด คือ พยาธิตัวกลมและพยาธิปากขอ ถ้าลูกสุนัขเป็นพยาธิจะมีอาการหงอยซึม ท้องป่อง โด่ขี้ ควรใช้ยาล้างพยาธิคลุกเคล้ากับอาหารให้สุนัขกิน หรือรักษาด้วยเปปเปอร์ราซิล แต่ก่อนจะรักษาควรจะปรึกษาสัตวแพทย์ก่อน
28	การฉีดวัคซีน	การฉีดวัคซีนควรฉีดป้องกันโรคไข้หัดเมื่ออายุ 40 วันขึ้นไปฉีดซ้ำเมื่ออายุ 3 เดือน ส่วนโรคพิษสุนัขบ้าฉีดเมื่ออายุ 2 เดือน ฉีดซ้ำเมื่ออายุ 6 เดือน ฉีดซ้ำทุกปี 7 ฉะ ครั้งทั้ง 2 โรค หลังฉีดวัคซีนควรหยุดอาบน้ำให้สุนัข 5-7 วัน
29	การอาบน้ำ	การอาบน้ำ ลูกสุนัขไม่เกิน 30วันไม่ควรอาบน้ำ หากมีหมัดหรือเห็บควรใช้แปรงฟันที่ฆ่าหมัดหรือเห็บโรตามตัวและใช้มีอลูบสุนัขอายุเกิน 1 เดือนอาบน้ำได้อาทิตย์ละ 1-2 ครั้งก็พอไม่ควรอาบน้ำบ่อยเพราะอาจทำให้ลูกสุนัขป่วยหรือปวดบวมได้ ควรใช้ครีมหรือสบู่อ่อน ๆ อาบน้ำให้ลูกสุนัข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย
30	ลูกสุนัขพันธุ์บางแก้ว	เมื่อลูกสุนัขอายุ 4-6 เดือนก็เริ่มผลิตขน พื้ขนานมากก็เปลี่ยนเป็นพื้ขนทั่วทั้งตัวทั้ง 4 ขี้นด้วยระยะนี้ลูกสุนัขจะชอบแกะสิ่ง ของต่าง ๆ
31	การผสมพันธุ์	การผสมพันธุ์ ช่วง 4-6เดือนจะชุกชกกัน อาหารเก่ง พออายุ 7-8เดือน เริ่มเข้า สู่วัยหนุ่มสาว เพศเมียเริ่มเป็นสัด ช่วงนี้ ไม่ควรให้ผสมพันธุ์ ควรให้ผสมเมื่ออายุ 12-18เดือน จึงเหมาะสม
32	สวัสดิ์	เพลงบรรเลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 ขั้นตอนการสร้างอุปกรณ์

3.5.1 อุปกรณ์ที่ใช้เพื่อสร้างชุดสไลด์

1. กล้องถ่ายรูป
2. फिल्मสี
3. फिल्मสไลด์
4. กระดาษโปสเตอร์
5. อักษรลอก
6. เครื่องเขียน
7. แท่นก๊อปปี้
8. เครื่องฉายสไลด์
9. เทปบันทึกเสียง และม้วนเทปเปล่า
10. ตำรา เอกสารที่ใช้ในการค้นคว้า

3.5.2 วิธีการดำเนินการ

ในการจัดทำปัญหาพิเศษ ชุดสไลด์ประกอบเสียงสำหรับสอน เรื่อง การเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว ได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. ทำการศึกษาหลักสูตรวิชาการเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช 0147 โดยศึกษาเฉพาะเรื่อง จากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการ
2. ศึกษารายละเอียดเนื้อหาวิชาในหัวข้อ การเลี้ยงดู ของวิชาการเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง เพื่อที่จะกำหนดเรื่องที่จะทำปัญหาพิเศษ
3. ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อวางโครงร่างและกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการ
4. เขียนโครงร่างปัญหาพิเศษตามรูปแบบ โดยเขียนถึง ความสำคัญ

ของปัญหา วัตถุประสงค์รับกา เอกสารอ้างอิง ขอบเขตของปัญหา วิธีดำเนินการ
เอกศรภาสา วัตถุประสงค์รับกา เอกสารอ้างอิง ขอบเขตของปัญหา วิธีดำเนินการ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ระยะเวลาดำเนินการงบประมาณ และผล
งานที่จะส่ง

5. นำโครงร่างส่งอาจารย์
6. พิมพ์โครงร่างที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ เสนอคณะกรรมการ
พิจารณาโครงร่างปัญหาพิเศษ เพื่อขออนุมัติให้ทำปัญหาพิเศษ และอนุมัติให้ทำ
7. ศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี
8. กำหนดภาพที่จะถ่ายทำสไลด์ โดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาใน
บทเรียนของวิชา การเลียงสไลด์เฉพาะอย่าง ช. 0147 จำนวน 30 ภาพ
9. จัดทำคำบรรยายประกอบสไลด์ (Script)
10. ถ่ายภาพจากของจริงและรูปภาพตาม Script ด้วยฟิล์มสีธรรมดา
จากนั้น ทำการคัดเลือกภาพที่ดีที่สุดแล้วนำไปถ่ายลงบนฟิล์มสไลด์ ซึ่งมีวิธีถ่ายทำ
โดยใช้แท่นถือปี่มีขายึดกล้องถ่ายรูปและใช้เลนส์ติดที่หน้ากล้องถ่ายรูปด้วย เพื่อที่
จะถ่ายภาพที่มีขนาดเล็กได้ดี เมื่อถ่ายเสร็จนำส่งร้านถ่ายรูป เพื่อใส่กรอบทำเป็น
ภาพสไลด์
11. ให้อาจารย์ดู เพื่อให้คำแนะนำแก้ไข
12. ทำการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์
13. อัดเสียงคำบรรยายประกอบภาพสไลด์ลงในเทป และทำซิงโคร
ไนซ์ (Synchronize) กับภาพสไลด์
14. ตรวจสอบคุณภาพของสไลด์และเสียงกับอาจารย์และผู้ชำนาญการ
ทางด้านนี้ เพื่อสรุปข้อเสนอนะและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (ถ้ามี)
15. จัดพิมพ์ภาคนิพนธ์ และรวบรวมจัดทำเป็นรูปเล่มพร้อมส่งอาจารย์
16. นำปัญหาพิเศษ ที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ แล้วเสนอ
ต่อคณะกรรมการตรวจสอบปัญหาพิเศษ และสอบวิชาปัญหาพิเศษ

3.6 การตรวจสอบอุปกรณ์และการแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ทำการตรวจสอบร่วมกับอาจารย์ผลปรากฏดังนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ภาพสไลด์ที่ถ่ายได้ ส่วนมากมักจะมีแสงเข้ามา ทำให้อาจภาพที่ได้มีแสงมากจนเกินไปและภาพบางภาพเป็นเงาของแสง เป็นผลให้มองภาพต่าง ๆ ไม่ชัดเจน ทำการแก้ไขโดยการถ่ายใหม่ ซึ่งการถ่ายในครั้งที่สอง ได้พยายามปรับหน้ากล้องให้แสงเข้าพอดี และปรับให้แสงเข้าต่ำกว่าพอดีเป็นบางภาพ ปรากฏว่าภาพที่ได้ในครั้งนี้ ดีขึ้นกว่าภาพที่ถ่ายในครั้งแรก ส่วนปัญหาเรื่องภาพเป็นเงานั้นแก้ไขโดยการปรับหน้ากล้องให้แคบ คือให้แสงเข้าต่ำกว่าพอดีกว่าภาพที่ถ่ายในครั้งแรก

2. ภาพบางภาพที่ก๊อปปี้จากหนังสือ ปรากฏว่าตัวหนังสือที่ไม่ต้องการออกมาด้วย แก้ไขโดยการก๊อปปี้ใหม่ซึ่งการถ่ายในครั้งที่สองได้เลื่อนกล้องให้สูงขึ้นจนมองไม่เห็นตัวหนังสือที่ไม่ต้องการ ก็สามารถแก้ไขได้

3. ภาพสไลด์ที่ก๊อปปี้จากภาพสไลด์ปรากฏว่าภาพที่ได้ตกกรอบเป็นส่วนใหญ่ จึงแก้ไขโดยการถ่ายใหม่ ซึ่งการก๊อปปี้ในครั้งที่สองได้เลื่อนกล้องให้สูงขึ้น ภาพสไลด์จึงไม่ตกกรอบ และมีคุณภาพดีขึ้น

4. การอัดเสียงคำบรรยายประกอบสไลด์ ในครั้งแรกอัดเสียงไปเรียบร้อยแล้ว ก็เอามาเปิดฟัง บางช่วงของเนื้อหาสไลด์อ่านผิดพลาด แก้ไขโดยการอัดเสียงคำบรรยายประกอบสไลด์ใหม่ ผลที่ออกมาการอัดเสียงในครั้งที่สองดีกว่าเดิม

ผลการสร้างอุปกรณ์

ในการสร้างอุปกรณ์สไลด์ประกอบเสียง เรื่องการเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว ได้ภาพจำนวน 50 ภาพ และได้เอามาตัดภาพที่ดีที่สุดในการจัดทำสไลด์ในครั้งนี้ จำนวน 28 ภาพรวมกับภาพอื่น ๆ อีก 3 ภาพ เพื่อใช้ในการประกอบการเรียนการสอนในวิชา การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช.0147 มีขมศึกษาตอนต้น เพื่อใช้แทนสื่อของจริง ที่ไม่สามารถจัดหามาให้ดูได้ ใช้เวลา 10 นาทีในสไลด์ชุดนี้ และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจจะศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้อีกด้วย

สรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุป

จากการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร วิชาหลักการเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง ช.0147 หลักสูตรศึกษาดอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการ ผู้จัดทำสามารถถ่ายภาพสไลด์ได้ 30 ภาพซึ่งเป็นภาพต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว เริ่มตั้งแต่ความสำคัญ ประวัติ ลักษณะต่างๆ และการจัดการเลี้ยงดูจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ สุนัขไทยเกือบจะสูญพันธุ์ไปแล้ว สุนัขไทยพันธุ์บางแก้วก็เป็นสุนัขไทยที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย มีรูปร่างลักษณะและอุปนิสัย เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่ในปัจจุบันนี้ผู้สนใจสุนัขพันธุ์นี้มากขึ้น แต่สุนัขบางแก้วก็หาได้ยาก สุนัขบางแก้วเป็นสุนัขท้องถิ่นของจังหวัดพิษณุโลก ที่คาดว่าได้รับเชื้อสายมาจากสุนัขจิ้งจอก และพัฒนาสายพันธุ์มาตามธรรมชาติจนเป็นสุนัขพันธุ์ สุนัขบางแก้วมีคออ่อนข้างขวา หางเป็นพวงและหูป้องมาข้างหน้า มีลักษณะนิสัยกัดแล้วไม่ยอมปล่อยง่าย ๆ มีนิสัยดุร้ายไม่แพ้เสือกเจ้าของ จดจำเจ้าของได้แม่นยำ ชอบประจบขี้ขี้จจา มีความจงรักภักดีต่อเจ้าของสูง หากได้รับการอนุรักษพัฒนาอย่างถูกต้อง ก็น่าได้รับการยอมรับมาตรฐานในระดับสากล เช่นเดียวกับสุนัขไทยอีกหลายๆ พันธุ์

การที่จะนำชุดสไลด์ประกอบเลี้ยงสำหรับสอนเรื่อง การเลี้ยงสุนัขไทยพันธุ์บางแก้ว ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนนั้น เพื่อที่จะให้เกิดประโยชน์สูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ จะต้องขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยของผู้ใช้ เทคนิคและวิธีการ จะต้องระลึกรู้เสมอว่า สไลด์เป็นเพียงอุปกรณ์ ที่ช่วยในการถ่ายทอดความรู้บางอย่างเท่านั้น สื่อการสอนชุดนี้ไม่ได้เป็นตัวแทนของครู แต่เป็นสื่อที่จะเปลี่ยนนามธรรมให้เป็นรูปธรรม หรือเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สิ่งที่ยุ่งยากง่ายต่อการ จดจำของผู้

เอกสารเรียนอย่างไรก็ตามสไลด์ชุดนี้มีข้อจำกัดอยู่ว่าจะไม่สามารถถ่ายทอดได้ทุกสิ่งทุกอย่างการคำ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่าง แต่ถ้าหากผู้ใช้สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสม ก็จะช่วยให้อัลบั้มชุดนี้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้อาจได้รับการใช้วิธีการถ่ายถอดแบบอื่น ๆ ช่วยมาเข้าประกอบเช่น การจัดทัศนศึกษา การสอนแบบค้นคว้า เป็นต้น ก็อาจจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ดีสื่อการเรียนการสอน ก็ยังเป็นวัสดุ อุปกรณ์ วิธีการหรือเทคนิคที่ใช้เป็นสื่อกลาง ให้ผู้สอนส่งหรือถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ทักษะคติ ไปยังผู้เรียนได้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงคาดหวังว่าอัลบั้มชุดนี้ จะเป็นประโยชน์และเกิดผลดีต่อผู้ใช้หรือผู้ถ่ายทอดและผู้รับการถ่ายทอดได้มากพอสมควร

อีกประการหนึ่งนอกจากการจัดทำอัลบั้มชุดนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนแล้ว ยังเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้จัดทำอีกด้วย คือผู้จัดทำได้มีความรู้และประสบการณ์ โดยตรงด้วยตัวเอง ทั้งด้านการศึกษา ค้นคว้า เอกสาร การจัดทำชุดอัลบั้มประกอบเสียง และด้านอื่นๆอีกพอสมควร ซึ่งผู้จัดทำคิดว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง และจะได้นำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ในการจัดทำอัลบั้มประกอบเสียงชุดนี้ ผู้จัดทำได้ประสบปัญหาพอสมควร ซึ่งปัญหาและข้อ เสนอแนะเหล่านี้ อาจจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่จัดทำอุปกรณ์ในลักษณะเดียวกันนี้ได้ต่อไปนี้ ปัญหาที่พบ คือ

1. สถานที่ในการถ่ายภาพสุนัขพันธุ์บางแก้ว ซึ่งต้องไปถ่ายทำในหลาย ๆ ที่ จึงจะได้ภาพสุนัขพันธุ์บางแก้วตามที่ต้องการ และจะต้องไปติดต่อล่วงหน้า และสมัครค่าธรรมเนียม คือติดต่อไปแล้วก็ควรที่จะติดตามเรื่องที่ติดต่อไป เพราะบางที่อาจล้มเลิกที่ติดต่อไว้ล่วงหน้านาน แต่ไม่ติดตามผลพอตอนที่จะไปขอใช้จริงบางอย่างอาจไม่พร้อม ส่วนเรื่องการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากสถานที่ดังกล่าว บางแห่งก็ช่วยเหลืออย่างเต็มที่ บางแห่งก็ช่วยบ้างไม่ช่วยบ้าง

2. ภาพสุนัขพันธุ์บางแก้ว บางภาพที่ต้องการจะถ่ายทำได้ยาก ก็ต้องพยายามหาถือป้ายจากรูปภาพ แต่ส่วนใหญ่ก็ต้องพยายามสืบเสาะแสวงหาเพื่อที่จะได้มา

ซึ่งภาพต่างๆ ที่เราต้องการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผู้จัดทำขาดอุปกรณ์ที่ช่วยในการถ่าย เช่น ชูม ซึ่งต้องขอยืมจากทางภาควิชาครุศาสตร์เกษตร และห้องโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

4. ขนาดของสุนัขบางแก้วและการเคลื่อนไหวของสุนัข ในบางภาพจะเห็นได้ว่าลักษณะต่างๆไม่ตรงตามที่บรรยายไว้ทั้งหมด การเคลื่อนไหวของสุนัขนั้น จะต้องระลึกรออยู่เสมอว่า มันไม่อยู่นิ่งหรืออยู่ในท่าที่เราต้องการจะถ่ายออกมาดี ๆ ได้ง่าย ๆ เพราะฉะนั้น หากต้องการได้รูปภาพแบบนี้ต้องใช้โอกาส และเวลานานพอสมควร

5. กล้องถ่ายภาพ ผู้ถ่ายทำสไลด์ควรมีกล้องคุณภาพดีเป็นของตัวเอง หรือถ้าไม่มี ก็สามารถยืมของผู้อื่นมาใช้ได้ตลอดเวลา หากไม่มีทั้งสองกรณีควรหลีกเลี่ยงการทำสไลด์ เพื่อไม่เป็นปัญหา

4.2 ข้อเสนอนแนะ

1. ในการถ่ายไฮคอนทาสต์ ผู้จัดทำต้องลองผิดลองถูก ในการปรับรูรับแสงและความเร็วชัตเตอร์ให้มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งจะเสียเวลามากในช่วงนี้ จึงจะได้ตัวอักษรออกมาชัดเจนโดยใช้รูรับแสง 16 และความเร็วชัตเตอร์ 1 จึงได้ตัวอักษรที่ชัดเจน

2. ตัวอักษรที่จะถ่ายไฮคอนทาสต์ ผู้จัดทำควรตรวจสอบความถูกต้อง ของตัวอักษรอย่างละเอียดก่อนถ่าย ถ้าเกิดผิดพลาดจะต้องทำการถ่ายใหม่ทำให้ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่าย

3. ผู้จัดทำควรมีการศึกษาฝึกฝนเรื่องการใช้อุปกรณ์ กล้องฟิล์มแฟลช และการถ่ายภาพให้มีความชำนาญ ภาพจะได้ออกมาดี ไม่สิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่าย

4. ในการถ่ายภาพสุนัขนั้น ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตมันจะไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ หากที่จะทำให้เราสามารถถ่ายภาพออกมาดี ๆ ได้ จึงต้องมีความอดทนและใจเย็นเพื่อรอโอกาส ซึ่งอาจจะใช้เวลานาน

5. ภาพบางภาพ ในการถ่ายทำสไลด์อาจจะไม่ชัดเจน หรืออาจจะขาดตกบกพร่องไปบ้าง เช่น ภาพการให้อาหาร การฉีดวัคซีนและการให้ยาถ่ายพยาธิ

ภาพเหล่านี้จะมีตัวหนังสือบอกไว้ แต่ผู้จัดทำได้พยายามแก้ไขข้อที่ผิดพลาด แต่เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนักศึกษาเห็นใบเชิญประเพณีขั้นตอนการดำเนินงานการปฏิบัติ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำสไลด์ไม่พร้อมจึงอยากให้ผู้ที่คิดจะจัดทำสไลด์ที่เกี่ยวข้อง
ข้องในเรื่องนี้ตรวจสอบแก้ไขให้ดียิ่งๆ ขึ้นต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- เกอกุล คุปรัตน์ โสตทัศนศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : คุณพิมพ์อักษรกิจ, 2528
- คึกฤทธิ์ ปราโมทย์ "สุนทรไทยบางแก้ว"หมาบางแก้ว หน้า 4-7 สำนักพิมพ์บีบีคัพลิเคชั่น, 2533
- จริยา สระสันต์. การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนอ่านคำโดยใช้สไลด์กับการสอนตามปกติของนักเรียนที่จบชั้นประถมปีที่ 1 ปริญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515
- ชรินทร์ หาญไพบุลย์ " มูลเหตุของการเกิดชมรมผู้เลี้ยงสุนทรไทยพันธุ์บางแก้ว " สวนจิตจักร ปีที่ 7 เล่ม 84 (ต.ค-พ.ย): หน้า 54-56
- บัณฑิตย์ สุริยพันธ์ หมาบางแก้ว สำนักพิมพ์บีบีคัพลิเคชั่น; 253
- รมณีย์ อภาภิรมณ์ คู่มือการเรียนปัญหาพิเศษ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2530
- ลัดดา ศุภปริดี เทคโนโลยีทางการสอน กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2523
- สายสมร เตชานนท์"การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ภาพสี และสไลด์ในการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา" วิทยานิพนธ์ปริญามหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมพร จารุณี การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน กรมวิชาการ พิมพ์ที่โรงพิมพ์การศาสนา 2534 หน้า 30
- สุนันท์ ปัทมาคม การผลิตสไลด์เทปเอกสารประกอบการสอนวิชาการผลิตสื่อการเรียนการสอน
- อัมพร ทองเหลือง" สไลด์ประกอบเลี้ยงวิชาประถมศึกษา เรื่องการเปลี่ยนแปลงประชากรในวิทยาลัยครู" วิทยานิพนธ์ปริญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525
- องอาจ จิระนันท์"การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในวิชาช่างโดยใช้วิธีสอนแบบสาธิต กับวิธีการสอนโดยใช้สไลด์มีเสียงประกอบ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสาขอาชีพ"ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2518

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้